

Birutė Pūkelevičiūtė

— apie premijuotąjį kūrinį

Redakcijos pastaba. Mūsų naujajai laureatei Birutei Pūkelevičiūtei laimėjus Draugo romano konkurso premiją, žinodami skaitytojų norą arčiau pažinti talentingą autorę ir jos augstai įvertintąjį veikalą, krepšėmės į ją su šiais klausimais. Jos patiekusius atsakymus čia ir spausdiname:

— Kaip sutikote žinią apie premijos laimėjimą?

— Sutikau su džiaugsmu. Argi galėtų būti kitaip?

— Kada premijuotąjį veikalą suplanavote rašyti ir kada jį kūrėte?

— Velykos man visada buvo pati didžioji šventė. Tas artėjančio pavasario tvinkčiojimas ir toji lėta Didžiosios savaitės tėkmė, kiekvienai dienai pasiūlant naują apmąstymo temą: per Vakarienes mistiką, per Karsto — užrūtinato akmeni ir paženkinto antspaudą — galutinę nevilį, per šeštadienio resignaciją iki Prisiikimo sauletekio, mane jau seniai traukė literatūrinės interpretacijos galimybių. Dar pirmajai savo knygai ketinau prirašyti skyrių, pavadinant „Didysis penktadienis“. Tačiau šios minties atsisakiau, pajutusi, jog medžiaga yra verta platesnės apimtės darbo ir nutariau ją pasilaikyti ateičiai.

Tikriausiai, 1945 metų Velykos daugeliui mūsų buvo tragiškos šventės. Todėl vis dažniau ir dažniau man ateidavo mintis parašyti knygą apie fatališką Didįjąją savaitę. Pamažu šešėliai ėmė grupuotis, įgaudami ryškesnės apybraižos, pamažu ėmė šviestis jų kontūrai ir prieš dvejus metus sudariau galutinį knygos planą. Tų dvejų metų bėgyje „Aštuonių lapus“ ir parašiau.

— Iš kur ėmėte veikalo siužetą?

— „Aštuonių lapų“ siužeto bazė nėra vien protu sugalvoti įvykiai. Kurį jauną žmogų, atsidūrusį pačiame karo katilė, nėra iš pagrindų sukrėtę kraštutinės, betkokios fantazijos prašokančios situacijos, reikalaujančios tokių pat kraštutinių apsisprendimų? Net ir vienuoliškai metų praslinkus, kiekvieno mūsų atmintyje tebėra tokių, ryškiai užbrėžtų akimirkų. Jos niekad neišdils. Taip pat ir nugarai pasakojimai karta karta turi tokios jėgos, jog po ilgo laiko savieji susilieja su svetimaisiais ir tampa tarsi bendra nuosavybe.

Tad, ir „Aštuonių lapų“ siužetą pavadinčiau iš šių dvejų šaltinių suldyntu produktu.

— Kodėl pasirinkote įvykių vaizdavimo dvigubą eilę — karo metą ir atsiminimus iš Lietuvos sąjungiant į vieną pynę?

— Dvigubą eilę pasirinkau dėl dvejų priežasčių. Pirmiausia, šitaip tar'ausi galėsianti pilniau išryškinti personažus, o be to bandžiau pasinaudoti kontrasto priemone, ritmingai grąžindama veikėjus iš karo maišaties į gėdą jų praeitį. Tačiau, pradėdama vaikystės vaizdavimą nuo tolimo, vos plonu siūlu su Dancigu surišto epizodo, sten glausiu tuodu planu per knygą tolviožio atmintį ir, pagaliau, beveik visiškai sulieti Didžiojo šeštadienio skyriuje.

— Šiame veikale daugiau humanistinių minčių ir religinių užuominų, kaip ankstyvesnėje Jūsų poezijos knygoje. Kaip tai aiškinti?

— Manau, jog abi mano knygos yra vienodai krikščioniškos. Be abejonės, didesnė „Aštuonių lapų“ apimtis leido, o kai kur net įpareigojo plačiau taisyti klausimais pasisakyti. Antra vertus, jau pats Didžiosios savaitės fonas ir aplinkybės, kuriose kiekvienas ieško priebėgos, suteikia antrajai mano knygai ryškesnę religinę spalvą. Tačiau, grįždama prie pirmosios savo knygos, norėčiau ir dar kartą pažymėti, jog Dievo įėjimo pėdsakus kiekvienas akylas skaitytojas „Metūgėse“ lengvai galėjo aptikti. Todėl man net ir dabar neaišku, kodėl laikurie kritikai pažvelgę į mano debiutą jau pernelyg iš savotiškos perspektyvos. Tarsi vienas motyvas jiems būtų galutinai užstelbęs visa kita, ko, turint gero noro, pirmojo mano knygoj gal ir buvo galima surasti.

Birutė Pūkelevičiūtė

— Kokias mintis norėjote savo premijuotoje knygoje išryškinti?

— Norėjau parodyti, jog lemtingo liūžio valandoj plyšta vidutiniškumo kiautas, pabunda žmogus ir apsisprendžia už pilnutinį gyvenimą. Apisprendžia sąmoningai, primdamas savo egzistavimą žemėje ne kaip aklą neišvengiamybę, bet kaip užduotį, o drauge — ir didelę dovaną, kurią verta branginti ir už kurią verta kovoti.

Tad ir baigminė manojo personažo būsena tikrumoje būtų pradinis jo užsibrėžto posūkio taškas. Tik iki čia ir ketinau savąjį personažą palydėti.

Norėjau taip pat kalbėti ir apie savo kartos likimą. Apie jaunos žmonės, kuriuos nepriklausoma Lietuvos valstybė puoselėjo pirmąją savo melle. Deja, savame krašte tam pumpurui nebuvo lemta ne tik praždyti, bet net ir išsiskleisti. Manau, jog ir bendrą visos tautos tragiką ši karta skaudžiausiai išgyvena. Lengviau yra pasiektosios svajonės netekti, negu niekad tos svajonės nepasiekti, nes išsipildymo našta sunki.

Norėjau pasakoti ir apie savo žemę, apie tos žemės žmonių veidus, apie jų gyvenimą, apie jų mirtį.

Ir apie savo gimtą miestą. Apie Kauną.

Ir ne vien tik apie savo žemės žmones, ir ne vien tik apie savo miestus.

— Ar Jūs labiau mėgstate poeziją, ar prozą, kuri pas Jus taipgi papuošta poetinėmis priemonėmis?

— Šiuo metu abu žanrai mane vienodai traukia.

— Apskritai, kokie buvo Jūsų didesni paskaitai reikšmės literatūroje ir kas palenkė dalyvauti šiame konkurse?

Bern. Brazdžionis

Vakar ir šiandien

Vakar gyvą jį mačiau kaip vyšnios šaką
Po langais pavasario šviesaus
Ir kur mūsų protėvių laimingos teka
Upės, jų dainos legendose klausiaus.

Žydinčią garbės fosilijomis, gražią
Skrisdami aušrinėmis žirgais
Kažkur didįjąją istoriją jos vėžė,
Kažkur laisvę laistė jos vergai...

Ir sutemo. Kiautą naktį verkė vėlės,
Kai kitos dienos tekėtų saulė joms,
Žengiantis juodais mirties šešėliais,
Kopiantis bedugnių prarajoms...

Kas įžengs į Dievo duotą rojų
Kūdikio tikėjimo sapne,
Puoslį puoslį žemės šios herojų
Žydinčių vardu, kaip skraiste auksine.

Vakar vakaro nelaukus nusileido
Saulė po laidotuvų gėlėmis,
Šiandien vėl regiu: klasta pasaulio veidą
Rūšiai rašo rūpestių raukšlėm.

Dieve, vėlei kaip audros nulaistą šaką
Gyvus mus prigrydyk prie obelų,
Te viena gyvybės upė jos ir mūsų teka,
Kai Tavo vakar gyvenimui pašauks.

Antanas Gustaitis

Mano atsimainymas

Kai aš iš Baltraus virtau į Bilį,
Tenorių spjaukdyt, kur tik pakitus,
Guldūtį į lovą automobilį,
Bučiuot per naktį jo ratelius.

Dabar aš boisas iš bernužėlio,
Kitoks nuo padų ligi viršaus,
Ir net iš tolo bijau šešėlio,
Tik į tautietį kiek panašaus.

Rodė, griebčiau peilį, tą medžioktį,
Nepagalėčiau nei kunigų,
Kad nebereiktų daugiau aukoti,
Visiems dalinti tų pinigų.

O jei Tėvyne kada pamotų
(Jį ją sugrįžti lig šiol kadų),
Tada parjociu ant begemoto
Tūtai karaliū arba vadu.

Nuaidėtyčiau raudonai plaukus,
Ratytčiau dalsą, kol neskardės,
Kad net žmonelė tenai sulaukus
Neatpažintų nei pavardės.

Lai ims ten kraują upeliu laisvės,
Bus asarėlių pilni būliniai,
Man jau nerūpi: aš jau pilietis,
Liko dypuko tik užkulniai.

— Manau, jog noras išreikšti save žodžiu yra ne pasirinkimas, o duotybė. Aišku, galima už ją apsispręsti, arba jos atsisakyti. Tačiau, man rodos, jog antroji išeitis būtų neištikimybė sau pačiam.

„Draugo“ gi skelbiamas konkursas, palikdamas dalyvaujantiems pilną laisvę temos ir formos atžvilgiu, apsiribojo tik viena sąlyga: jog knygos ištrauktos prieš tai nebūtų buvę skelbtos spaudoj. Kadangi mano darbas atitiko šią vienintelę sąlygą, nutariau jį pasiųsti konkursan.

— Kada ir kokiose aplinkybėse Jums daugiausiai sekasi rašyti?

— Aš nepažįstu tos palaimingos būsenos, staiga persmelkiančios visą rašančiojo esybę, jog pastarajam telieka tai, ką diktuoja ekstazė nuvisti vaizduotė.

Mano darbo procesas yra tikrai varganas. Ir nemanau, kad jį galėtu palengvinti betkokios aplinkybės.

— Ką dabar žadate rašyti?

— Visada bijojau apie savo ketinimus kalbėti net ir artimų bičiulių tarpe. Tarsi, išsitarėdama, drauge jau ir numarinčiau besiformuojančią mintį.

— Kaip planuojate gauti premiją panaudoti?

— Nepalaukite tuščiabodžio vimo ar paprasta maniera, jei prisipažinsiu, jog tenorėjau laimėti konkursą. Turbūt, tik dabar pradėdus įsisąmoninti, kad toji man tekusi garbė nesibaigia vien moraline satisfakcija. Ir kad tikstantis doleris yra didelė suma...

Todėl ir nesu jos mintyse pasiskirsčiusi.

Kiekvieno atveju, žinau, jog ši milžiniška parama duos man galimybės save praturtinti: pasikaityti, pamatyti, užgirsti daugybę gražių dalykų, kurių ne tik nebūčiau galėjusi sau leisti, bet apie kuriuos nedrįsau net svajoti.

— Kun. Feliksas Martišius, ilgametis Prėnų gimnazijos direktorius, mirė Lietuvoje. Palaidotas Prienuose sausio 3 d. Vėlonis turėjo 78 m. amžiaus. Buvo kilęs iš Sudargo. Buvo parašęs eilę knygų ir daug straipsnių iš sodininkystės ir daržininkystės.

— Algirdas Landsbergis Maironio šeštadieninėje mokykloje New York'e dėstys lietuvių kalbą ir literatūrą.

— Alks Rūtos išversto G. Flaubert romano „Ponia Bovary“ II dalis išėjo iš spaudos.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Tėvas Br. Kristanavičius S. J. praeitą šeštadienį socialiniame sėmestre kalbėjo apie socialinę bažnyčios veiklą. Pats prelegentas II Pasaulinio karo metu ėjęs atsakingas pareigas Bažnyčios šalpos organizacijoje buvo labai kompetentingas painformuoti apie tai gausią auditoriją. Socialinė veikla prelegentas suskirstė į dvi sritis: socialinį šelpimą ir socialinį veikimą siauresniaja prasme, kuris pasireiškia teisingumo įgyvendinimu žmonių santykiuose. Prelegentas pareiškė, kad šalpos darbas negali atstoti teisingumo pareigų. Lygiai kaip ir teisingumas pats vienas yra nepakankamas visuomenėje be šalpos pagalbos. Iš Tėvo Kristanavičiaus paskaitos susidarė labai turtingas vaizdas to darbo, kurį katalikiška visuomenė šiandien atlieka socialinėje srityje. Misionieriais vyskupais pradedant ir Vakarių Europos politinė veikla baigiant krikščionys šiandien šioje srityje yra labai aktyvūs. Reikia tik šiek tiek laiko, iki tas darbas pasirodys visiems matomas.

● Jono Meko poezija prozoje Semeniskių idilėse jau pasiekė knygų rinką. Išleido žurnalas Aldai, atspaudė praeisikėnų spaustuvė. Knyga turi 62 puslapių. Autorius aprašo kalmo buitį — lietaus šniokštimą, pavasarį, orą, pušis, daržų vagojimą, septynių brolių miegančių dienas, upes, tetą Kastunę, uogų rinkėjas, savo vaikystės moteris, turgų, vaikus, vasaros naktis, pirtis, rudenį, mėšalę, vėžį, žiemą ir Kalėdas. Autorius daug kur moka vaizdžiai kalbėti. Pvz. artėjantį sėjos laiką jis apibūdina: „Kai pirmtas tirštas lapų žalesys nutyška alksnių krūmais, rausvučiais atžalynais... ir visais laukais, visu pavasario skliautu girdi botagų pliaukšes...“ ir virstančių velėnų šežesį, o augstuose smėlynuose, ir daubų dugnu, per įsigulėjusių dirvotvynų nugaras brūžiais klūdomos ir rėžamos žagrės“.

Visuomeninis gyvenimas kiekvienoje visuomenėje priklauso nuo to, kaip joje yra suprantamas žmogus. Jeigu žmogus yra tik medžiaga, kaip komunizme, ten žmoniškų visuomeninių santykių negalima tikėtis. Ten kur pažiūra į žmogų yra gera, ten ir organizuotos soc. veiklos reikia mažiau. Pvz. Lietuvoje daugelį soc. neįlaimių išspėdavo gimnės ar artimieji. Bažnyčia visada labai domėjosi socialiniais pasitikiais, tik praeito šimtmečio vidury absolūtizmo ir liberalizmo įtakojė krikščioniškas visuomeniškumas suvargo. Bet Leono XIII veikla pradėjo vėl sėkmę sąjūdį. Vienas ispanijos vyskupas Eucharistinio kongreso paminklo vietoje pastatė darbininkams butų koloniją. Prelegentas suminėjo dar visą eilę kun'gų, kurie stato butus neturtingoms šeimoms ar tai Egipte, ar Italijoje.

Po paskaitos buvo keletas paklausimų, kuriuos prelegentas atsakė. Pažymėtinas Pr. Povilaičio klausimas: kodėl katalikiškos tautos, pvz. Italija ar Prancūzija yra labiau suvargusios? Prelegentas į tai atsakė, kad daugiausiai tai yra dėl permažo žemės turto kiekio, palyginant su gyventojų

skaičiumi. Italija turi didelių sunkumų savo ūkiškoms jėgomis išmaitinti milijonus žmonių pertekliaus.

● Agr. A. Vazalinskas parašė studiją apie sėklų auginimą. Ją rotatoriumi multiplikuotą išleido Lietuvos Ūkio Atstatymo Studijų komisija. Žemės ūkio aprūpinimas geriausia sėkla bus svarbus uždavinys atgavus Lietuvos laisvę. Tą uždavinį autorius ir sprendžia, patiekdamas praktišką darbo planus, atskirai svarstydamas apie javų ir ankštinių augalus, apie bulves, linus, pašarines žoles, šakniavaisius ir daržoves, vaismedžius, dekoratyvinius augalus ir gėles. Savo tuos svarstymus paremia gausiomis lentelėmis, sudarytomis iš statistinių Lietuvos ūkio duomenų.

Apťares sėklų importo klausimus, praktiškai svarsto sėklų dauginimo ir platinimo eigą, patiekdamas praktišką darbo schemą, nagrinėdamas reikiamos žaliavos ir įrengimų problemas, darbo jėgos klausimus, investuotinę kapitalą. Išvadose pabrėžia, kad sėklų klausimas turi būti tvarkomas planingai ir centralizuotai, visus praktiškumus sėklininkystės reikalus siūlo sukoncentruoti Žemės Ūkio Kooperatyvų sąjungoje, kuri glaudžiai bendradarbiautų su sėklininkystės centru, Žemės Ūkio departamentu, Ž. Ū. Tyrimo įstaiiga ir Ž. Ū. Rūmais. Vyriausybė turėtų visą darbą diriguoti. Būsimo žemės ūkio reformos metu reikėtų palikti tam t'kra skaičių stambiųjų ūkių veislinių sėklų auginimui.

● Prof. Juozas Eretas šveicarų spaudoje nepraleidžia progos parašyti apie Baltijos valstybes. Neseniai išspausdinta jo apžvalgė apie Suomiją. Mums dar įdomesnė kita profesoriaus studija — apie Lietuvą, Latviją ir Estiją. Straipsnyje augstina lietuvių vartojamą europiejišką kalbą, praveda paralelę panašumų tarp lietuviškų ir lotyniškų žodžių (Dievas — deus, ugnis — ignis, saulė — sol).

Nupasakoja apie Lietuvos gyventojus ir jų pasiskirstymą (augtaičiai, žemaičiai ir t.t. įveddamas net tuos lietuviškus vardus į vokišką tekstą). Iškelia lietuvių religingumą ir nupasakoja senovės lietuvių tikybą. Gėrėjasi lietuviškais kryžiais ir dainomis, tvirtindamas, kad dainų žavingumas net sveiktuosius veikia. Nupasakoja sunkias lietuvių kovas praeityje, supažindina su Lietuvos miestais — sostine Vilniumi, Kaunu, uostu — Klaipėda. Paklaį skyrių „Lietuvių Dienesos“. Žymėjas, kad krikščioniškoji demokratija atitinka daugumos lietuvių politinį idealą, autorius iškelia lietuvių kultūrinį veržlumą, suminėdamas mintytojus Vydūną ir Šalkauskį, dainių Maironį, svetimomis kalbomis kūrėjus Mickėvičių ir Milašių, primena tapybos genijų Čiurlionį.

● Prof. dr. Erich Keyser, direktorius Johann Gottfried Herder instituto Vokietijoje, kreipėsi į mūsų bendradarbių Juozą Paškevičių, kad jam atsilytų susipažinti „Draugą“. Profesorius susdomėjo mūsų dienraščiu, kaip mes plačiau parašėme apie jo duodamas informacijas apie Lietuvą, jo spausdinamus sarašus veikalų, liečiančių Lietuvą ir lietuvius. Minėtas institutas leidžia žurnalą: Zeitschrift fuer Ostforschung. Laender und Voelker im oestlichen Europa.

● Prof. Keyser mielai norėtų bendrauti su Rytų Europos tyrinėtoja. Jo adresas: Prof. dr. E. Keyser, Johann Gottfried Herder Institut, Marburg-Lahn, Behringweg 7, Germany.

● Elena Tumienė - Valiūtė pakviesta redaguoti angliškąjį skyrių „Lietuvių Dienesos“. Naujoji redaktorė yra taipgi „Draugo“ bendradarbė. Humanitarinius mokslus ji yra ėjusi Vyt. Didžiojo universitete, paskiau perėjo į mediciną, kurią tęsė tremtyje Karaliaučiaus universitete ir Hamburgo Hanos universitete. Praktikos darbus pradėjo Spandau universitetinėse klinikose. Britų zonoje trejus metus dėstė amatų mokykloje anglų kalbą. Atvykusi į JAV, apsigyveno Los Angeles mieste, įstojo į Nekalčiausios Širdies kolegiją, kurią baigė cum laude. Dar metus studijavo pedagogiką ir išlaikusi egzaminus gavo teisę dėstyti augštesnioje mokykloje ir jaunių kolegijose. Nuo 1955 mokslo metų pradžios pakviesta mokytojauti Paramount Senior Augšt. mokykloje, kur dėsto amerikiečių literatūrą ir anglų kalbą.

● Bern. Mačiulka, tęsdamas mokslinį darbą prie Chicagos universiteto, rašo naują studiją — apie Latviją. Su juo dirba taipgi ir keletas amerikiečių jaunų mokslininkų.

Ant. Mončys

Madona, Kelionių Globėja.

Terminologija, propaganda ir tikrovė

L. DAMBRIONAS, Brentwood, Md.

Saltajame dviejų pasaulių kare vartojami dviejų ginklų. Iš vienos pusės laisvės, iš kitos smurto ginklai. Abi pusės tiki savo ginklų pranašumu ir dėl to abi pusės tikisi laimėti. Vienoje savo kalboje valstybės sekretorius Dulles pareiškė, kad laisvė yra užkrečianti ir dinamiška moralinė jėga ir kad ateis diena, kada pavergtos tautos, degdamos tuo laisvės troškimu, nusikratys savo pavergėjų.

Smurto gerbėjai tai gerai supranta. Jie bijo šio laisvės ginklo ir dėl to jie sugalvoja baisią klaidą. Jie nutarė smurtą bei prievartą vadinti laisvės vardu, manydami tuo būdu apgauti pasaulį. Smurto šalininkai tarė sau: pavadinkime smurtą laisvę, ir žmonės patiks, kad mūsų laisvės skraiste pridengtas smurtas yra neblogesnis, negu mūsų priešų laisvė.

Taip komunistai ir padarė. Visus smurtą išduodančius daktus jie pavadino kitais, visiškai priešingą reikšmę turinčiais vardais, tuo būdu smurtinius daktus užmaskuodami gražiais žodžiais. Šitaip komunistiniai pasaulio daugelis daiktų gavo naujus vardus. Vieno asmens ar oligarchinė diktatūra ten vadinama demokratija, partijos valdžia, pavergimas — išlaisvinimu, darbininko skurdas ir vargas — darbininko džiaugsmu ir laime, valstybinis ūkis — kolektyvinis, t. y. žmonių ūkis, tremtiniai ir Kazachstano prievartos darbus — savanoriais ir t. t.

Šitaip užmaskavę daiktus, t. y. apvertę terminologiją augstyn kojom, komunistai stengiasi sumaišyti žmonėms protus ir tuo būdu nekomunistus priversti vartoti propagandą jų naudai. Šitą komunistų klaidą labai gerai supranta visi tie, kurie savo patirčių patirtimi komunistinę tikrovę. Jie nėra lengvai sugaunami. Tačiau tai apgaulei lengviau pasiduoda tie laisvojo pasaulio žmonės, kurie komunistų taip gerai nepažįsta. Jie dažnai nesąmoningai dirba komunistų naudai, kalbėdami taip, kaip nori komunistai. Tai parodo pvz. kad ir nemaža dalis A-

merikos leidinių — žemėlapių, enciklopedijų, žodynų. Amerikos žemėlapių dažnai jau neberodo, kad Baltijos valstybės okupuotos, o toks pvz. **Hammond's Complete World Atlas** net ir rašo, kad Lithuania was admitted into the U.S.S.R. in 1940. Vadinasi, tam atlasui Lietuva neokupuota, bet priimta į Sovietų Sąjungą. O jeigu priimta, tai turėjo prašyti priimama. Geriau kaip šis pasitarinimo okupantui ne nereikia. Tas pats atlasas apie Estiją rašo, kad ji seniau buvo Rusijos provincija, o dabar sovietinė respublika, bet kad ji buvo ir nepriklausoma valstybė — ne žodžio. Net ir tokia **Encyclopedia Britannica**, rašydama apie Baltijos valstybes, vartoja tą patį žodį **admitted** vietoj **annexed** ar pan. Ne nuostabu, kad ir tokiam **Websterio** žodynui komunistinis sovietų gali turėti any of the various governing councils reikšmę, o **kolkhozas** — collective farm of Soviet Russia. Ir tiems leidiniams visai nesvarbu, kad laikraščiai nuolat primena, jog Lietuva buvo nepriimta, o okupuota, jog Amerikos vyriausybė tos okupacijos nepripažįsta. **Websteris** galėtų bent pridėti, kad sovietų valdžia (governing council) valdo tik formaliai, popieriui, bet ne tikrovėje, ir to nedaro. Tai rodo, kad ir laisvojo pasaulio leidiniai, kiek tai liečia Sovietų Sąjungą ar jos pavergtus kraštus, per daug pasitikėti negalima. Tie leidiniai dažnai tuos reikalus sprendžia paviršutiniškai, formaliai, nesigilindami į esmę ar tikrovę. Formalumas jiems dažnai svarbiau negu tiesa.

Bet kam čia apie tai kalbu? Argi lietuviams tai nėra seniai gerai žinomi dalykai? Pasirodo, kad nevisai. Kai aš atkreipiau dėmesį į sovietinės terminologijos propagandiskumą ("Draugas" 1955.12.3), siūlydamas nevartoti Tarybų Lietuvą, Tarybų Sąjungą, kolikius ir pan, tai p. S. (kardžius) parašė ilgą

straipsnį prieš šiuos siūlymus ("Draugas" 1955.12.23). P. S. sakosi nenorįs "ginčyti dėl šio politinio termino iš esmės". Bet tokiu atveju koks gi ginčas bėra galimas? Nebent tik paviršutiniškai formalus. Formalai, o ne iš esmės, šiuos klausimus sprendžia anie minėti amerikiniai leidiniai, ir tokio formalus sprendimo kaip tik ir pagelidauja komunistai. Teisindamas Tarybų Lietuvą, P. S. sugalvojo dvi termino reikšmes — tiesioginę, konstatuojamąją ir vertinamąją, įteigiamąją. Prieš kime, kad šitaip suskaldyti termino reikšmę gal'ia ir kad vienu atveju jis gali būti vartojamas viena, kitu kita reikšme. Kuri tada šio termino reikšmė yra mums priimtina? Konstatuojamoji? Bet ką gi mes konstatuojame? Kad Lietuvą valdo tarybos? Bet tai juk yra netiesa, kas visiems yra gerai žinomas faktas. Tad ši netiesą kons tatuojamą termino reikšmę mums aiškiai nepriimtina. Be lieka įteigiamoji, bet ši dar blogesnė, nes ja, kaip daro ir patys komunistai, mes sąmoningai slepkime netiesą ir vartome propagandą jų naudai. P. S. teigia, kad sakydami "Tarybų Lietuvą, mes tik konstatuojame oficialų dabartinės komunistų valdomosios Lietuvos santvarkos pobūdį, t. y. nurodome, kad Lietuva dabar nėra nepriklausoma..." Visa bėda čia ir yra ta, kad tas "oficialus santvarkos pobūdį", kuris vadinamas Tarybų Lietuvą, yra melagingas, neatitinkantis tikrovės. Tai vartodami šį oficialų pavadinimą, mes padedame komunistams slepkti šį melą. Pagaliau visai keista ir nelogiška antra citatos dalis: kaip pats terminas Tarybų Lietuva gali reikšti, kad "Lietuva dabar nėra nepriklausoma"?

Tarybos vietoj esu siūlęs savieta, kurį jau vartoja visos pasaulio ir visa nekomunistinė lietuvių spauda. Žinoma, ir savieta terminas nėra be priekaištų, bet vis dėlto jis tuo geresnis už tarybą kalbamam reikalui, kad jo propagandinė reikšmė nėra tokia ryški. P. S. nepatin-ka sovietas, ir jis prieš tai argumentuoja šitaip: jeigu aš siūlau vietoj tarybos savieta, tai kodėl vietoj draugo nesilaus tavorščiaus. Juk draugas, kaip ir taryba, turi skirtingą sovietinę reikšmę.

(Nukeista į 7 pusl.)

TV. RADIO SU FM
LEMPOS-DALYS-BATERIJOS
~ TAISYMAS ~
namuose-dirbtuvėse
100% GARANTUOJAMA
RCA ZENITH GE
DAINA TELEVISION
sav. inž. A. Semėnas
3130S. Halsted - DA6-6867

Mūsų bankas buvo saugi vieta taupyti praityje, mes norime Jums pagelbėti ir dabar. Ar norite taupyti, ar atidaryti einamąją sąskaitą (checking account), ar gauti paskolą, mes visa tai galime Jums sutvarkyti gerai ir greitai.

METROPOLITAN STATE BANK yra atsiųsime savo stiprią ir patikimą laikyseną. Jis perykovo abu pasaulinius karus ir depresiją ir indėlininkams išmokėjo pinigų pagal pareikalavimus.

METROPOLITAN STATE BANK yra pirmasis ir vienintelis LIETUVISKAS Valstybės bankas visoje Amerikoje. Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposit Insurance Corporation, Washington, D. C.

Kviečiame ir Jus atvykti tuojau pat į mūsų banką ir pasinaudoti jo patarnavimais, kurie palengvins Jūsų rūpesčius.

METROPOLITAN STATE BANK

2201 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois Tel.: Virginia 7-6430

SINCLAIR Gazolino Stotis "PAGALBA"

Taisome automobilių motorus. Lyginame idaužimus ir įlenkimus. Dažome ir atliekame įvairius kitus patalysimus.

NEBRANGUS IR GARANTUOTAS DARBAS

Mašinai sugedus, pabrėžime su vilkiku į įvairias vietas. Pardudame akumuliatorius, padangas ir kt. automobilių dalis.

2641 West 71st St. (kampus Talman Ave.)
Tel. Republic 7-9842. Namų tel. WAlbrook 5-5934

JONAS GRADINSKAS

Televizijos, radijas, telefonai, lempos, antenos baterijos

"Parduosime pigiau, taisom geriau"

J. G. TELEVISION COMPANY

2512 W. 47th St. Tel. FRONTIER 6-1998

GARSIAKALBIŲ SISTEMA (Public Address System) išnuomavimui

MARQUETTE GELIŲ KRAUTUVĖ

KORSAŽAI, GELĖS VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS. Atdara vakarais ir sekmadieniais.

*Savininkai: ANDRIUS ir ELENA (SANDOM) STANULIS
2743 West 69th Street Tel. Prospect 6-0781
(priešais sv. Kryžiaus ligoninę)

JUST LIKE LIVING IN THE COUNTRY

Duokite savo mylimiesiems tokią priežiūrą, kokią jie užsipeis. **THE RAMSHAW RETIREMENT HOMES**

Vyrams ir moterims
611-631 North Sixth. Tel. 6788
SPRINGFIELD, ILL.

Nursing Home, kur asmenys rūpestingai prižiūrimi ir užlaunami, pulkiaus patogumai, namų atmosfera ir dideli kiemai.

24 VALANDU "NURSING" PATARNAVIMAS

DR. JUZE IR KESTUTIS AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51st Street

Val. pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto, 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet. ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet. Seštadieniais 10 iki 2 val. popiet.

Ofiso tel. Prospect 6-1795
Rez. tel. Grovehill 6-5603

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7333

DR. ANETAS ALEKNA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-9

Seštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtadienį ir sekmadienį.

DR. ANNA BALIUNAS AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS

— Pritaiko akinius —
6322 So. Western Avenue
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Seštadieniais 10-1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street
Val. Pirm. ketv. ir penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-5, treč. ir sešt. pagal sutarties

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.

Pasimatymai pagal sutarties
Telefonas REpublic 7-4900
Rezidencija: Grovehill 6-8161

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue
Ofiso val: nuo 2-4 ir 6-8 v. p. p. vak. Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieniais pagal sutartį

Ofiso tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos tel. Beverly 8-8244

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)

4055 Archer Ave.
Kampus Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-8 v. p. p. Sešt. 2-7 val. p. p. Iškylus sekmadienius.

Ofiso telef. Yards 7-1166
Rezidencijos — Stewart 4-4511

DR. J. GUDAŠKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

756 West 35th Street
(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6-8:30 v. p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara seštadieniais 1-4 val.

Ofiso WAlbrook 5-2670.
Rez. Hilltop 5-1660

Dr. Alexander J. Javols (JOVAISAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

MARQUETTE MEDICAL CENTER
6132 South Kedzie Avenue
Val. 2-4 p. p. nuo 7-9 v. vak. Trečiadien. ir seštadien. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-2888, rez. RE. 7-9199

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)

2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadien. ir sešt. uždaryta

Telefonas Grovehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius 2422 West Marquette Rd.

Telefonas REliance 6-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)

3925 West 69th Street
VAL: 1-4 popiet. 6:30-8:30 vak. Trečiadien. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4038 W. 15th St. Cicero
Kasdien 1-3 v. ir 6-8 v. vakaro. Butas 1526 So. 49th Ave. Seštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. Lafayette 3-3210, jei neteisingai, skambite KEedzie 5-3348

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 4-8:30 v. Vak. pirm. antr. ketv. ir penkt. 8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

Tel. ofiso ir rez. Republic 7-4140
Val. 11-2 ir 6-9 v. v. Sešt. 1-4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

(Gydytoja ir Chirurgė)
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)

Pirmad., antradien., ketv. ir penktadien. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakaro. Trečiadien. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštadien. 11 val. ryto iki 3 val. popiet.

Ofiso tel. RE. 7-1168
Res. tel. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4906

DR. FRANK C. KWINN

(KVIEČIANSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 uždara treč. visą dieną ir seštadien. vak.

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732

DR. A. MACIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINES LIGOS

2425 West 63rd Street
(Kampus 63rd ir Artesian)

VAL: 2-4 p. p. ir nuo 6-2-4 p. p. Seštadien. 2-4 popiet. Trečiadien. ir sekmadien. uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 South Michigan Avenue

Val: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Iškylus trečiadien. Seštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.

Tel. ofiso — Pullman 5-6766
Buto — Englewood 4-4979

DR. A. NARBUTAS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 South Western Avenue

Valandos: pirmadien., trečiadien., ketvirtadien. 6:30-8:30 v. vak. Antradien. 10-12 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. ALBINA PRUNSKIS

DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

3259 South Halsted St.
Kasdien 8-7 val. vak. Seštadien. nuo 1-5 val. vak.

Trečiadien. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso tel. Victory 2-1484, Resid. 2437 W. 62nd St., tel. Republic 7-8818

DR. AL. RACKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer).

Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečiadien. ir sekmadien. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. REpublic 7-2290

SPECIALYBĖ CHIRURGINES IR ORTOPEDINES LIGOS

2435 West 69th Street
Val. kasdien 10-12 ir 6-8 val. vak. Iškylus pirmadien. tik nuo 5 iki 8 v. v. Seštadien. 10-12 v. Kitu laiku susitarus.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis: pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.

4455 So. California Ave., Chicago
Sankite Yards 7-7381

Pirmadien. vakarais 6 iki 9: seštadien. 10 val. ryto iki 4: trečiadien. ir sekmadien. tik susitarus.

Tel. ofiso OL. 4-0253, rez. GR. 6-8876

DR. A. Z. SAULYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

4645 So. Ashland Ave., Chicago

Pirmadien., antradien., ketv. ir penktadien. 6:30-8:30 val. vakaro. Sešt. nuo 2 iki 4 popiet.

Rez. 8053 S. Campbell Ave.

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Val. nuo 2-4 ir 6-8: trečiadien., seštadien. ir sekmadien. tik pagal sutartį.

Jeigu neatsiliepė viršininkui telefonai, skambite Midway 3-0001

P. ŠILEIKIS, O. P.

Ortopedas - Protezistas

Aparatų-Protezų, Med. bandai. Spec. pagalba kojoms (Arch Support) ir t. t.

Val: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.

2850 W. 63rd St. Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-5084

Jei turite parduoti ar išnuomoti, pasiskelbkite smulkių skelbimų skyriuje. Skelbimą galite parduoti telefonu: Virginia 7-6640.

Skelbkite "Drauge"!

D R A U G A S

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. Virginia 7-6641; 7-6642

Entered as Second-Class Matter March 21, 1915, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, except Sundays, by the Lithuanian Catholic Press Society

PRENUMERATA: Metams
Chicago ir Cicero \$2.00
Kitur JAV ir Kanadoje \$3.00
Užsienyje \$11.00

Redakcija straipsnius taisy savo nuožiai. Nesuadotų straipsnių neaušo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo gavus pradžios.

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.

Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezidencijos: Lafayette 3-1172

Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penktadien. tik po pietų. Trečiadien. ir seštadien. pagal sutartį

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1724 West 47th Street
(Kampus 47th ir Hermitage)

J. Gliaudos Raidžių pasėliai

DR. D. RAL., Chicago, Ill.

Šis romanas yra dramatinės sąrangos veikalas, kurio siužetas paimtas iš knygnešystės laikų.

Veiksmą jame atlieka trys veikėjų grupės: knygnešiai (Urnužis ir Vėtra su jų pagalbininkais — Urnužio sūnum Antanu ir kun. Sakalausku) rusai (žandaras Nikita ir kt.) ir du keistuoliai (klebonas Bylewicz ir plikbajoris Pan Gintowt).

Raidžių pasėliai primena atkarpinius romane: jie susideda iš trumpų pasakojimų su užvardijimais. Veikėjų autorius pristato tiesioginiu būdu, jiems paskirdamas pirmuosius devynius skyrelius, maždaug kiekvienam po vieną. Sekančiuose keliuose paruošiamos intrigos, parodomos konfliktai: tautinė kova, Pan Gintowt vadinio lūžio priežastis, Antano dvejojimas tarp bėgimo ir kovos, jo blogi nujautimai dėl meilės Onai, susidūrimas tarp jauniosios ir senosios kunigijos.

Įtampas-atoslūgio metodas

Dabar gali prasidėti veiksmas. Jam autorius naudoja įtampas-atoslūgio metodą. Visas sujuda paslaptingu būdu, dėl netikro gando: Antanas priima stačiatikybę. Skaitytojo smalsumui padidinti, autorius tuojau įveda atoslūgį: jis aprašo turgų Lioliūnuose, parodo knygų platinimą praktikoje. Onos tėvai pamišę Antaną. Netikėta Urnužio kelionė į Kudlius, apjuokiant Nikitą, vėl sudaro atoslūgį. Urnužis ir Bylewicz, apsilankydami pas Pan Gintowtą, eina tragedijos choro pareigas ir padeda iškilti dar vieną intriga: neišaiškinta Gintowto jaunystės meilė.

Taip susidaro keturios veiksmo įtampos su keturiomis atomazgomis. Antano paleistas gandas apie tikybės keitimą sukelia nesusipratimų, pastumia Oną į asaras, jos tėvą, Vėtrą, į vidinį persilaužimą, įvaro baimės pačiam įsimylėjėliui ir, po sentimentalų audringos scenos, pasibaigia laiminga meilės klau simo išsprendimu.

Antroji Urnužio farso dalis, apjuokiant dėl krikšto dar kartą Nikitą, leidžia skaitytojui pailsėti, kol autorius ruošia dvi naujas įtampas ir dvi atomazgas. Pan Gintowt kursto knygnešius į kruviną pasipriešinimą. Galų gale staigmeniskai paaiškėja, kad Nikita yra jo nelegalus sūnus, išsiginąs tėvo. Nušaudamas jį ir pats, dar vieno atsitiktinumo dėka, mirdamas, Gintowt pašalina žalinę kovos atžvilgį.

Lieka ketvirtoji įtampa ir galutinė atomazga. Tikroji, šventoji žemaičių kova yra Kražiūose. Ten skerdynių metu užmušamas Urnužis. Jo laidotuvis parodo, kad tas pasipriešinimas rusams, kurio matėme tik nuotrupą, turi savo testinumą: Antanas pakeis tėvą ir savo būsimąjį uošvį, Vėtrą.

Tautinės-tikybinių kovos epizodai

Šis dramatinis veiksmas remiasi dviem tautinės-tikybinių kovos epizodų panaudojimu: knygnešystė ir Kražių skerdynės. Pastarasis įvykis pavaizduojamas kaip masinės grumtynės, kur dalyvauja tik keli įvardinti asmenys: gubernatorius, Urnužis, Vėtra. Knygnešystė atkuriama priešingu būdu: autorius apsiriboja keliais veikėjais ir vienu žemaičių miesteliu, Lioliūna's. Knygnešių veikla siekia aplinkines vietoves (Kražius, Kelmę), o už jų slypi, nuvokiama, visa Lietuva. Ši veiksmo sąranga leidžia duoti dramai daug pobūdį, išorinį ir vidinį: konfliktai vyksta tarp žmonių ir jų sielose.

Veiksmo greitumas sutrukdė gimti gyvam veikėjui, kurs,

tarp kita ko, būtų nepatogus, lėtintų įvykių eigą. Autorius pasitenkina subūręs į sukinį viena lytės dvasios žmones, kurie telpa viename sakinyje ir viename veiksmu. Tai žodžių sakytojai ir veiksmų atlikinėtojai. Jie yra pašaukiami savo vaidmeniu, paskui vėl klusniai išnyksta.

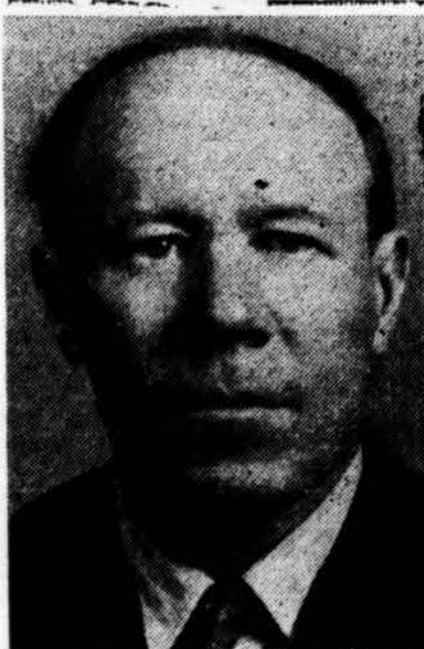
Kad tiems veikėjams būtų įkvėpta kiek gyvybės, rato viduryje pastatomas Urnužis, kurs bando gyventi už jam paskirtos rolės ribų, laiko slinkty. Jis kartais panardinamas kasdienybė: jį matome verdant vakariene, šnekan su Veronika, pardavinėjant knygas.

Gyvenimiškumo įspūdis

Gyvenimo įspūdžiui sudaryti autorius sustiprina iki kraštutinumo jo apraiškas, kurios turėtų leisti suprasti, kad po jomis slepiasi gilios asmenybės. Tam tarnauja paslaptis ir iš jos kylančio veiksmo greitis, jo įtampa, net pats veikėjų dvasios vienišumas, kurio dėka jų gyvenimai parodomai augščiausiam laipsnyje. Tie žmonės nekaltai, bet rėkia, ne eina, bet bėga; jie kumščiuojasi, doro smarkius judėjimus, reikalauja esant, krinta ant kelių.

Tam pačiam tikslui naudojami vidiniai konfliktai. Veikėjai, nors tašyti iš vieno gabalo, pasirodo esą kintą žmones, turį savo kentėjimų ir, dažnai, įspūdžiui sustiprinti, po dvigubą vidinę dramą: Antanas nerimsta dėl meilės ir kartu svyruoja tarp valdininko karjeros ir knygnešystės. Vėtra turės persilaužti, kad atiduotų Oną Antanui ir kad susiderintų su Urnužio supratu knygnešio darbu, Pan Gintowt graužiasi dėl jaunystės meilės ir kartu pereina nuo paniekos prie simpatijos kovai už lietuviybę.

Gyvenimo turinį, pagal parodytas jo apraiškas, pavesta užpildyti paties skaitytojo kūrybinei dvasiai, skaitytojo, kurs privals turėti tam tikrą, aiškiai apibrėžtą, galvavimo ir jutimo būdą. Reikia, kad jis viename energingame veikėjo bruože matytų visą, gyvą, intensyviai gyvenantį žmogų.

Jurgis Gliuda

Atskirų veikėjų dvasios pjūviai

Pasikliaudamas tuo skaitytojo bendradarbiavimu, autorius pasitenkina atskirais veikėjų dvasios pjūviais. Jų išorė išreiškia ir juos apibūdina ypatingos žymės, kartais simbolinės: Nikitos ūsiukai, kun. Sakalausko sultingas bosas, kaulėtos Pan Gintowto rankos. Tokiu pat būdu padaromas portretas: "Pirma žengė Vėtra. Stiprus ir padžiūvęs jis ėjo kaip tinka eiti bažnyčion gerai stovinėdam, tvirtai ūkininkui, kurį gerbia kiti ir jis pats save gerbia" (19 p.). Va, kaip atrodo ruso mokytojo žmona. "merkdamas akis, kaip katė, kuriai glosto už ausies" (81 p.). Šiais netaisyklingais sakinių veikėjai pristatomi skaitytojui, kurs turi žinoti, kaip eina tokie ūkininkai ir kaip atrodo katės, glostomos už ausies.

Aplinkos vaizdavimas

Panašiai yra sukurta ir aplinka. Lioliūnos pavaizduoja sūrmalšis (98 p.). Gamta sunkiai pavidalinasi po atitrauktiniais vaizdais, taikomais tam tikrą gyvenimo pažinimą turinčiam skaitytojui. Pagal tokį tikrovės vaizdavimą, trobos tampa "senutėmis, sustojusiomis išilgai kelio ir pridengusiomis apverstu delnu susiraukšlėjusius veidus nuo žvarbaus rudens vėjo, nuo balsvos rudeninės saulės" (96 p.). Pan Gintowto duryse matoma "medinė patogi paimti rankena" (51 p.).

Ta tikrovė yra parodoma atskirų jos ypatybių išsiskirimu. Ją vaizduoją žodžiai įkryti savo pasikartojimais ir, dažnai, lygiai netikslia savo prasme, kaip netiksaliai nubraižomi ir vaizdai: "arkliai kerta sausą kelią uknoliais" (11 p.); "aulai įleisti į kelnes" (12 p.); "Pasikalbėjimas sutarskėjo lyg vėjo įpustas laužas" (91 p.); "Jis dar nesuprato Urnužio posakio" (149 p.); "Sutarskėjęs artimo šūvio garsas" (21 p.); "atvožė duris" (233 p.).

Didieji tautos išgyvenimai sunkiai duodasi panaudojami kūryboje. Jie tebėra gyvi žmonių vaizduotėje ir nesileidžia įspraudžiami į veikalo rėmus. J. Gliuda išlažia iš tautinės kovos istorijos keletą įvykių, juos supina, dvasios žaisme, į tam tikrą tvirtai sunarstyta visumą. Jei tasai išradinumas nepasileiktų atitrauktinybė, o atsiremtų į gyvą veikėją, mes suprastumėm, kad tų žmonių sielose mes pamatėme gilesnę, negu manėme, knygnešystės ir Kražių skerdynių prasmę, suprastumėm, kas jų sielose yra tikrai žmogiška, taigi ir lietuviška.

Kultūros Fondo tikslai ir uždaviniai

BEN. BABRAUSKAS, Cicero Ill.

Vokietijoje 1947 m. įsteigtas LKFondas apėmė ne tik mokslo bei meno, bet ir švietimo sritį. Australijoje ir Kanadoje įkurtieji KF, išeidami iš vietos sąlygų, tesirūpino beveik vien tik lokaliais švietimo reikalais: mokyklomis, kursais, paskaitomis. JAV švietimo sąlygos daug palankesnės: čia, LB aplinkinių remiamieji, patys tėvai išlaiko lituanistines mokyklas. Kadangi švietimas imamas be KF talkos, o KF funkcijų niekas kitas planingai ir pastoviai neatlieka ir neatlieka, tai KFondui jo iniciatorių, t. y. LB Valdybos, suformuluotas tikslas yra "skatinti ir remti tautinę lietuvių kultūrą: padėti kultūrininkams bei jų vienetams ir organizuoti kultūrinį gyvenimą".

I kultūros sąvoką įeina visi dvasinio gyvenimo poreikiai. Praktiškai — mokslo ir meno (literatūra, dailė, teatras, muzika ir kt.). Samoningai pabrėžiama čia tautinė kultūra, kurios nekarta buvo pasigenda ma jau ir nepriklausomoje Lietuvoje. Sakysim, prikaišioti Lietuvos universitetui, kad palyginti per daug buvę skirta dėmesio bendriesiems visatos dalykams. Juo labiau šiandien nesame tiek turtingi, kad bendruomeninėmis lėšomis galėtume leisti mūsų mokslininkų parašytus pvz. matematikos ar medicinos veikalus. Kas kita, žinoma, pasirūpinti tokių rankraščių apsauga arba sudaryti sąlygas rimtam mokslininkui dirbti jo srities darbe.

Tautinė kultūra net grožinės literatūros kūrėjams reikiama reikavimą, būtent, kad toji literatūra būtų skirta saviems tautai. Veikalas ar kūrinys, kurio paskirtis ne savi skaitytojai, ne savi žiūrovai, kurio temos ir idėjos svetimos mums, tauti-

(Jurgis Gliuda. Raidžių pasėliai. Iše'lo Lietuviškos knygos klubas 1953 m. Spaudė Draugo spaustuė. Aplankas dail. Broniaus Murino. 311 p. ir — 12").

nės kultūros nepraturtins. Lietuvoje būdami, drašiai galėjome skelbti, kad "ir netautiškai kurdami, mes esame tautiški"; svetimoje žemėje reikalai pasikeičia.

Kultūros Fondas — tarpininkas

Vieni mūsų turi ypatingų galbūmų ar yra išsimokslinę ir pakelbi kurti ar rašyti mokslo veikalus. Tai yra kultūrinis tautos kapitalas. Tų žmonių parega tautos kultūros labui aukotis ir, dažnai užmirštant asmeninį gyvenimą, duoti maksimumą. Visų kitų, taigi daugumos, pareiga ne tik žinoti, stebėti ir tam tikru laiku stebėti anų vaisiais, bet sudaryti moralines ir materialines sąlygas tiems vaisiams, toms vertybėms atsirasti. KF-as tampa tarpininku tarp anų ir šių:

tarp kūrėjo — mokslininko ir tarp visuomenės. Abejų pastangos turi vieną ir tą patį tikslą: iš minėtojo tautos kapitalo išgauti daugiausia pelno. Kiekvienas, kuris remia KF, per jį remia tautos kultūros kūrėjų, tiksliau sakant, jų kuriamą tautos kultūrą. Todėl KFondan turi būti atkreiptos visų tautiečių širdys ir kišenės.

Nemažiau svarbus reikalas — išlaikyti, apsaugoti ir tinkamu laiku grąžinti Lietuvai kultūrinis jos kūrėjų palikimas: rašytojo ar mokslininko rankraščiai, dailininko paveiksai, muzikos kompozicijos neturi tėti svetimiesiems ar — dar blogiau — žūti. Labiau pasiturti tautiečiai turi stengtis mūsų dailininkų parodose supirkinėti vertingesnius paveiksus ir savo laiku parvežti juos Lietuvon.

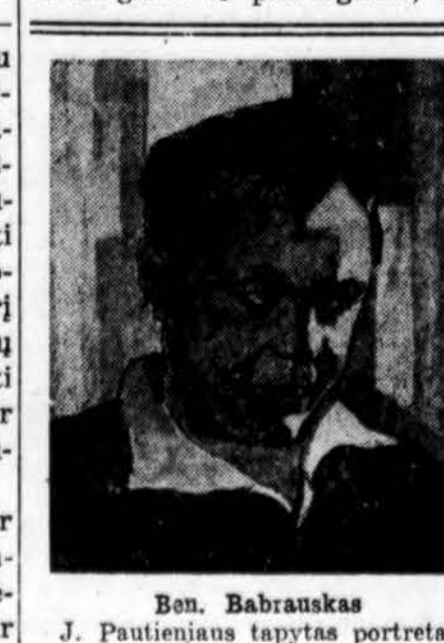
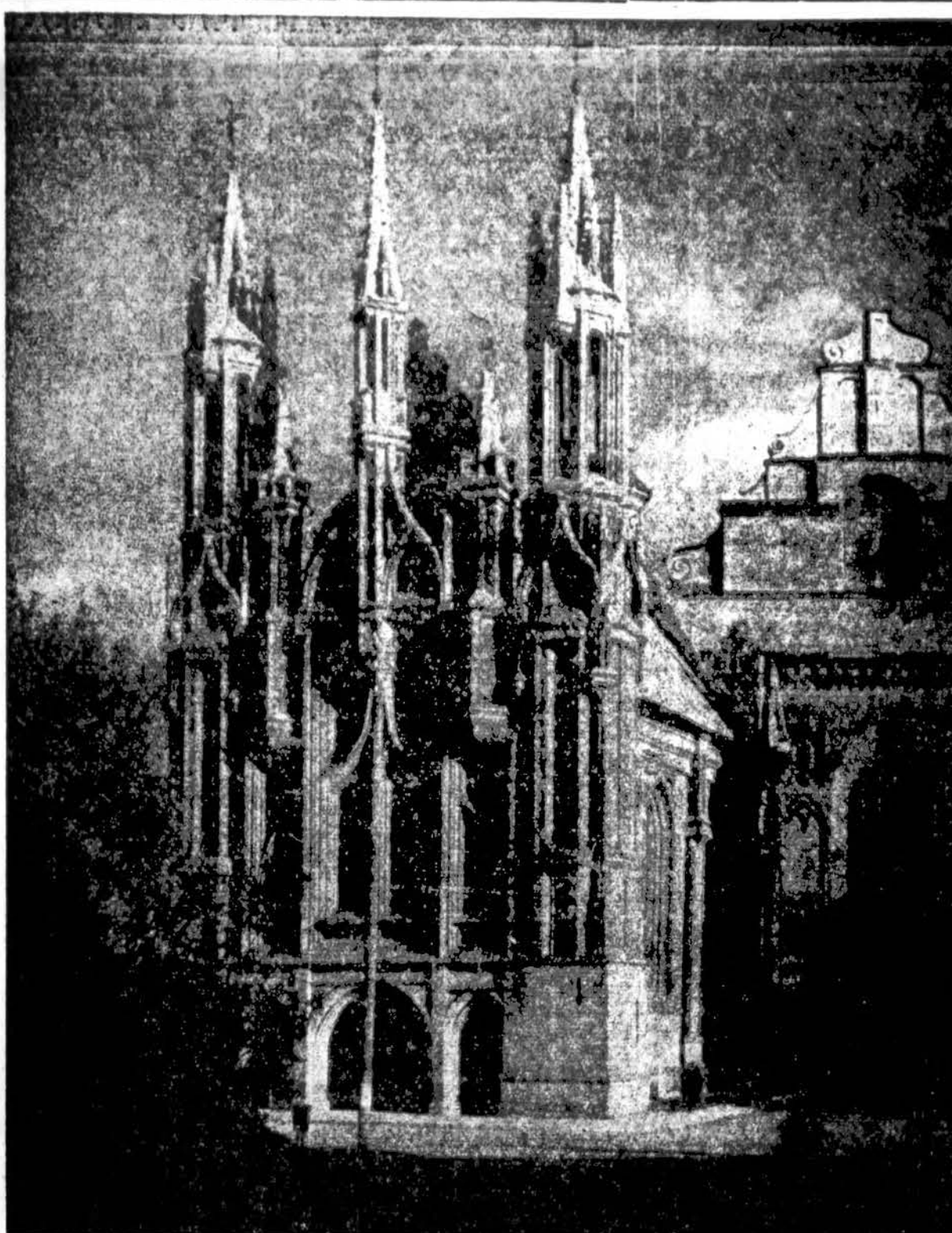
Dar svarbesnis yra žinių ir sugebėjimų perdavimas augančioms kartoms. Net ir pažėgiausieji mūsų menininkai ir

mokslininkai, neperdaug visų savo sugebėjimų ar žinių kitiems, tebus atnešę pusę naudos. Daugelį jų išmokė ar išlavino Lietuva, todėl jų pierdė dabar perduoti tai Lietuvai atžaloms. Vokietijoje toki perdavimą sėkmingai buvo suorganizavę dail. V. K. Jonynas: jo vadovaujamas institutas išleido gražią armiją naujų mūsų dailininkų. Tuo metu pakako prancūzų valdžios pažinčių, o dabartinėmis sąlygomis vienos ar kitos srities kurasai be lėšų neįmanomi. KFondas čia vėl turi būti tarpininkas tarp žinių perteikėjų ir gavėjų.

Kultūros Fondo uždaviniai

Siekiant to ar kito tikslo, savaime iškyla konkretūs uždaviniai. Besirūpinant literatūra ar mokslo, pirmiausias dalykas yra užkirsti kelią lietuviškos knygos užgesimo pavojui. Lituanistinio mokslo ar meno veikalai taip retai pasirodo, kad jaunieji greit imsi nebetikėti, jog mūsų turėta mokslininkų... Net ir grožinės literatūros, kaikurie žanrai (drama, poezija) leidėjų neranda.

Pirmutinis uždavinys — per visą Bendruomenės aparatą ir spaudą raginti tautiečius naminiams bibliotekoms atgaivinti lietuvišką kampelį ir nuolat kask savo bute ar net jau savame name. Ypač didelę knygų rinkimo propagandą panaudoti per specialų kasmet skelbiama knygos mėnesį. Geriausiai gal tikty gegužės mėnuo. Reikalui esant, KF paremia reikšmingų knygų leidimą arba patsai KF leidžia. Siektina knygų leidimo tikslingumo ir planingumo, ar-

Ben Babrauskas
J. Pautieniaus tapytas portretas

Šv. Onos bažnyčia Vilniuje

Ilustracija vaizdų albumo "Lietuva"

timai bendradarbiaujant su leidėjais. Tam reikalui KF turės sudaryti knygų komisiją ar komisijas.

Konkrečiai kalbant, "Knygų lentyną", kurią nustojo finansuoti Vlikas, turėtų KF finansuoti ir prašyti A. Ružancovą toliau ją redaguoti. Ji reikalinga ne tik spaudos žmonėms, ne tik studijuojantiems ar įeikantiems literatūros dabar: didžiulė jos reikšmė ateitai ir istorijai, pagaliau tai didžiulės propagandos šaltinis, mūsų kultūrinio gyvumo rodiklis. Kultūrinei informacijai, tuo pačiu ir propagandai, pirmoj eilėj išleistina lietuvių literatūros istorija angliškai, spalvotas reprezentacinis lietuvių dailės leidinys, lietuvių poezijos antologija ir rinkiniai žymiųjų mūsų rašytojų raštai anglų, gal ir vokiečių k. Savaime aišku, čia KF artimai bendradarbiauja su organizuotais rašytojais ir dailininkais.

Mėno ir lituanistinio mokslo prieaugliui parengti ruošiami kursai, talentams teikiamos stipendijos tam, kad nenutrūktų lietuviškos kultūros kūryba ir jos gyvenimas.

Salia esamo Pasaulio Lietuvių Archyvo steigtinąs lituanistinio mokslo, meno ir literatūros muzėjus, kurio paskirtis būtų ne tik apsaugoti raštus bei meno kūrinius, bet ir žadinti tautinę sąmonę.

Lėšų reikalas

Tiems ir kitiems uždaviniams vykdyti pagrindinė sąlyga yra lėšos. Jeigu vien tik KF valdyba rūpintųsi lėšų telkimu, nedaug būtų pasiekta. Kiekviena LB apylinkė turi paskirti veiklų KF įgalotinį, kurio paslankumu būtų gaunama vietinių lietuviškų organizacijų parengimų pelno 2% KFondui, kurio pastangomis būtų surasta KF rėmėjai ir mecenatai, asmeniškai pakalbinti tautiečiai pakikim ar jo dalį skirti KFondui. Praktiškai visi mūsų bendruomenės nariai turėtų ateiti KF talkon: pasirūpinti, kad kiekvienas tautietis per KF suteiktą paramą lietuviškai kultūrai, tapdamas KF nariu, rėmėju ar mecenatu, KF entuziastai kompoz. Bertulis savo kompozicijų ir dail. Pautienius savo paveikslų parodos pelno žymią dalį jau paskyrė KFon-

dui. Tokie pavyzdžiai turi patraukti kitus.

Didžiausias KF efektas bus pasiekiamas tik tuo atveju, kai aukų telkimas kultūros reikalams bus centralizuotas. Vadinasi, ne tik pačios Lietuvių Bendruomenės įvairių padalinių, bet ir kitų kultūrinių organizacijų, remiančių KFondą ir jo remiamų, turi būti atsakyta nuo viešo aukavimo, t. y. aukų rinkimo, kultūriniais reikalams. Savaime aišku, kitos paskirties fondai — Altas, Balfas, Studentų Šalpos Fondas ir pan. — savo srityse veiks, kaip iki šiol veikė.

Jeigu 10.000 bendruomeniškai nusitelkusių tautiečių kasmet įmokės Kultūros Fondui tik po \$2, tai greit susilauksime tokio kultūrinio gyvavimo, kur'o akivaizdoje net pesimistas užsikrės savosios kultūros palaikymo aistra. O jei prie šių, anot J. Aisčio, pilkųjų didvyrių prisidės bent pora šimtų pinigingesnio elito — gydytojų, inžinierių, prekybininkų — su savo šimtinėmis, tai iš šių mecenatų susidarys dar 20.000 suma. Mecenatai patys retai ateina, todėl reikia KFondui entuziastų, kurie asmeniškai pakalbinti. Kultūros Fondo idė-

(Nuot. ir 7 pusl.)

JOIN THE LEAGUE OF ST. DYMHPNA

The League of St. Dymhpna seeks to care for the spiritual needs of those suffering from nervous disorders.

Either living or deceased persons may be enrolled in this charitable organization. All members share in a Mass each week. Besides, four High Masses are offered each year for the repose of the souls of all deceased members.

Annual dues for each member, whether living or deceased, is \$1.00 per year. Send application for membership, as well as request for prayers and medals, and novena booklets to:

LEAGUE OF ST. DYMHPNA
Rev. Richard Marendt, O.F.M.
Dept. A.F.
LONGVIEW HOSPITAL,
Cincinnati 16, Ohio

SCANDINAVIAN BUILDERS

Specialists in Acoustic Tile Complete Building Service Alterations—Acoustic Tile Remodeling—Porch Repair We Do Our Own Work NO MIDDLEMAN! RELIABLE WORKMEN ENGLEWOOD 4-2534

Siuntiniai į Lietuvą

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO., atstovaujanti didelę anglų firmą HASKOBA Ltd., Londone, siunčia į LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, maistu, avalyne, vaistais ir kit. 100% garantija — pilnas draudimas. Visus reikalingus mokesčius sumoka siuntėjas, gavėjui mokėti nieko nereikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono, Anglijos, tad labai greitai pristatymas.

Prašykite mus siunčiamų į LIETUVĄ gėrybių sąrašą:

OVERSEAS CARGO COMPANY
4426 S. Rockwell St.
Chicago 32, Ill.
Tel. YArds 7-4337

DOYLE SALVAGE

Papers — Rags — Metals
Stoves — Old Iron
Usable furniture, Plumbing
Armitage 6-2576 or 6-5959

FOR FREE ESTIMATE

On Any Electrical Work,
Call STANLEY —
REpublic 7-5767
LICENSED — BONDED
CHICAGO LAWN ELECTRICAL CO.
6203 S. Whipple

Lietuvių Prekybos Namai

Sausio mėn.
ISPARDAVIMAS

NUOLAIDOS VISOMS PREKĖMS
NUO 25% IKI 50%!

SVEČIŲ KAMBARIO BALDAI

Sofos puikiausiu spalvų ir medžiagų, reg. \$59.00 dabar \$39.00
Sofos 4 dal., nakčiai puikus miegamasis, reg. \$169, dabar \$119.00
Sofos ir Foteliai Nylon Foam rubber naujausių stilių ir spalvų, reg. \$250, dabar \$149.00
Sofos garantuotos 10 metų Naujausio Stilių. Nylon ar vilnos viršumi, parduodami \$500, dabar \$350.00

MIEGAMŲJŲ KAMBARIŲ BALDAI

Matracai visų dydžių vatiniai \$12.00
Matracai visų spalvų ir didžių felt \$18.00
Matracai springiniai puikiausiu firmų, reg. \$39.00, dabar \$19.00
Matracai springiniai Simmons ir kitų, reg. \$59.00, dabar \$39.00
Puikūs Dreseriai ir lovos, reg. \$150.00, dabar \$89.00
3 dal. miegamieji ažuolo ar riešuto medž. reg. \$200, dabar \$149.00
6 dalių miegamieji 56 metų stiliaus, (nematyto gražumo) reg. \$600.00, dabar \$400.00

SALDYTUVAI IR PORCELANO PEČIAI

6 Cub. Pėdų Saldytuvai. Westinghouse, Admiral, Norge, ir kitų, regul. \$200.00, dabar \$149.00
8 Cub. Pėdų Saldytuvai puikiausiu '56 metų modelių, reg. \$250.00, dabar \$189.00
Porcelano virimui pečiai Crown, Universal ir kitų geriausių firmų, reg. \$120.00, dabar \$89.00
Porcelano pečiai liuksiniai, reg. \$20.00, dabar \$130.00

FORMICA VIRŠUMI STALAI

5 dalių chromo formica puikūs stalai, reg. \$69, dabar \$39.00
5 dalių dideli formica stalai, parduodami po \$99, dabar \$69.00
7 dalių chromo stalai '56 metų modelio, reg. \$130, dabar \$89.00

KILIMAI

Vilnoniai Kilimai 27x54, reg. \$10.00, dabar \$3.00
Vilnoniai Kilimai 9x12 įvairiausių spalvų, reg. \$69, dabar \$49.00
9x12 vilnoniai, Bigelow, Margee, Allsmith, reg. \$99, dabar \$69.00
9x12 Linoleum didžiulis pasirinkimas, reg. \$8, dabar \$5.50

TELEVIZIJOS APARATAI

16 inčių aparatai: Dumont, RCA, Admiral \$99.00
21 inčių TV visų firmų, spalvų, '56 metų \$149.00
21 inčių TV Floro modeliai, '56 metų mod. \$199.00
Perkantiems svečių kambario baldus, miegamuosius, televizijos aparatus — duodama 56 dalių parcelano servizai dovanai.
Pirkite Sausio mėnesį mokėkite pusę kainos ir džiaukitė naujausio stiliaus baldais!

FURNITURE CENTER, INC.

Išmonės Vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 South Halsted Street
TEL. — VICTORY 2-4226

IMONE ATIDARYTA:

Pirm., Ketvirtad. 9-9:30
Kitom Dienom. 9-6:00
Sekmadieniais: .... 10-5 valandos

Su Mario Lanza

JUOZAS KARIBUTAS, Los Angeles, Calif.

Garsusis Mario Lanza var-
das yra nuskambėjęs veik po
visą pasaulį. Gal dėl to jis yra
šiandien spaudos žmonėms labai
sunkiai prieinamas. Jo vardas
pakankamai jau populiarus ir,
jo nuomone, joks naujas ar se-
nas korespondentas plačiau ne-
išpopuliarins. Kada Mario viešė-
jo praėjusią vasarą Las Vegas ir
vienas iš geriausių viešbūčių
jam pasiūlė \$100,000 honorarą
— jis atsisakė dainuoti. Nepri-
leido korespondentų ir išdėdus
grįžo į Hollywoodą.

Los Angeles geležinkelio sto-
tyje jį pasitiko minios žmonių
o ir keletas tuzinų spaudos at-
stovų. Jis ne vienam nedavė in-
terview. Jis bijojo, kad nebūtų
užklaustas, ar Hollywoode dar
mano dainuoti. Kaikur laiką jo
visokių gandų: vieni šnabždėjo,
labai "paslaptiniai", kad Lanza
niekad nebedainuos. "Jis dainuo-
ti žada vėl" — rašė spauda. Ki-
tą dieną, vienas Los Angeles
dienraštis pyle, kad — girdi "Ma-
rio Lanza prarado balsą ir da-
bar Hollywoodeas liko be žymaus
dainininko". Atsirado tokių,
kurie kaltino stud. kam per-
daug emė reikalauti iš Lanzas
ir rezultatas — pertemptos bal-
sinės stygos. Šiandien visa ši ne-
maloni istorija baigta ir Mario
Lanza vėl smagus ir laimingas
pasirašęs sutartį su Warner
Bros. Studija, kur suka su juo
muzikalinį filmą "Serenada".

Žinodamas, kad Lanza yra ge-
ras katalikas ir pavyzdingas še-
mos tėvas, dėją pastangas gau-
ti pasimatymą. Prie didelių pas-
tangų tai pavyko. Mario prie-
mė labai maloniai ir iš jo išgir-
dau štai ką: — Mario Lanza gi-
mė 1921 m. sausio 11 d. So. Phi-
ladelphia katalikų šeimoje. Jo
senėlėi buvo atvykę iš Italijos.
Tėvas — Antonio Cocozza —
buvo dekoratorius. Mothos var-
das buvo Mario Lanza, kurį jis
ir pasisavino ekranui. Augo di-
dėje šeimoje ir grynai katali-
kiškoje dvasioje.

Jaunystėj pastebėtas talentas

Jam dar mažam būnant tėvai
pastebėjo jo nepaprastą balsinę
medžiagą. Juokais jį pravadin-
davo "Caruso" — gimtadienio proga,
kada tėvas jam nupirko visą
kolekciją garsiojo dainininko
Caruso plokštelių. Prie tų plokš-
telių Mario kas vakarą sėdėda-
vęs ir vis bandydavęs imti to-
k'as pat augštas gaidas, kurias
girdėdavęs iš Caruso. Tada tė-
vai ne juokais pamatė, kad tas
jū vaikas turi kažin ką labai
panašaus į išgarsėjusį didįjį dai-
nininką. Jie nusprendė, vos tik
amžiaus riba leis, pradėti jį la-
vinti dainavimo srityje.

Iš šoferio į "antrą Caruso"

Kada jam suėjo 19 metų ir jis
buvo baigęs vidurinę mokyklą,
tėvai nusprendė, kad jau laikas
pradėti lavinti balsą. Jo pirmo-
ji dainavimo mokytoja buvo vie-
na iš garsiųjų operėčių solistė,
kuri jam davė dainavimo pamo-
kas kas antras vakaras ir tas
kursas tęsėsi porą metų. Buvo
jam jau 21 metai. Tėvai nutarė
nutraukti dainavimo studijas ir
palikti ūkyje kaip pagelbininką
— sunkvežimio vairuotoją.
Tas darbas Lanza teko dirbi-
ti tik vos 10 dienų, nes jo bu-
vusio mokytoja davė jam skubią
žinią, kad jis turi atvykti patik-

rinimui balso pas vieną muzikos
profesorių Dr. Serge Kousse-
vitzky. Pat'krinus balsą Mario
buvo pasiūstas į Tanglewood,
kur 1942 metais vyko didelis
muzikos festivalis. Laimei, ten
dalyvavę New Yorko muzikos
kritikai Lanza pripažino labai
didelį talentą ir pavadino jį
ne juokais — antruoju Caruso.
Jo džiaugsmui tada nebuvę ga-
lo. Džiaugėsi taip pat jo tėvai.

Kariuomenėje

Bet vos tik grįžęs iš festivalio,
netikėtai jis radęs ant stalo gu-
lintį šaukimą į kariuomenę. Koks
nusiūvilimas. Išeiti, kaip tik da-
bar, kada atsivėrė platus meno
horizontas. Kariuomenės vado-
vybė, patyrusi apie jo vokalius
laimėjimus, paskyrė jį specialiai
tarnybai, kur jis pildė progra-
mas kariams, bet nieko daugiau.
Buvęs patenkintas, nes kartu
turėjęs laiko atsidėti tolimes-
niam balso lavinimui. Per tą lai-
ką, jis ne kartą dainavęs ir Hol-
lywoode su Irene Manning, Wal-
ter Pidgeon ir Sinatra. Per tuos
koncertus, juo susidomėję RCA
plokštelių bendrovė, su kuria jis
pasirašęs sutartį.

Koncertas Chicagoje

Po 15 mėn. kruopštaus darbo
su garsia's dainavimo mokyto-
jais, kaip: Enriko Rosati, Be-
niamino Gili, Lanza buvo pa-
kviestas į Chicago's Grand Par-
ką, kur davė koncertą 55,000
klausytojų. Sekančią dieną, ne-
žiūrint, kad buvo lietus — jo
vardas sutraukęs net daugiau
kaip 100,000.

1947 m. Lanza kviečia garsu-
sis Hollywood Bowl, kur čia jo
klausosi masės žmonių. Po ari-
jos "Andre Chenier" aplodis-
mentai netilę net 15 minučių.
Didieji laikraščiai ne tik kad
vertino, bet stačiai dievino, o
buvęs per tą koncertą iš MGM
studijos direktorius Ida Kover-
man, ant rytojaus atvykęs pas
Mario, paprašė pasirašyti sutar-
tį filmui. Jo debiutas buvo "That
Midnight Kiss" su garsiąja fil-
mų dainininke Kathryn Gray-
son.

Po pasisekusio debiuto ta pa-
ti stud. davė antrąjį filmą "The
Toast of New Orleans". Mario
buvo publikos labai šiltai sutik-
tas, kritikai vertino ir sakė kom-
plimentus, lygindami su Caruso.
Dėl to ir paruošė jam specia-
liai, iš garsiojo Caruso gyveni-
mo, filmą, pavadindami "The
Great Caruso". Tas filmas da-
vęs milijoninę sumą pinigų, tad
po to vėl tos pačios stud. pas-
tangomis buvo suktas filmas
"Because You Are Mine". Tarpe
visų tų filmų Lanza ne kartą
buvo pakviestas ir koncertams
į Hollywood Bowl.

Telef. REpublic 7-5563
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIJŲ IR ALYVOS
PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo
sistemos įvedimas, perdūri-
mas ir patalynas
Greitas, sąžiningas ir pigus
patarnavimas
ATLAS FUEL CO.
Atstovas
4919 So. Paulina St.
PROspect 6-7960

MES PRISTATOME ANGLIS BEI

PEČIAUS ALIEJŲ

DIDELIAIS IR MAŽAIS KIEKIAIS!

Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai — keletą bi-
kų ar keliasdešimt mylių. Reikale šaukite mus.
Vieno kambario baldus arba viso namo — kreipkitės pas
mus. Turį daug metų patyrimo perkraustymo darbe.

STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Avenue Tel. Virginia 7-7097

Mario Lanza dėkoja J. Kaributui už lietuvišką koplytėlę

Lanza vedė 1945 m. gailėstin-
gą seserį ir turi keturis paaug-
lius, kuriuos pavyzdinčiai augi-
na.

Lanza sužadėtas

Nepaprastas draugiškas nuo-
širdumas pas Mario iš pirmo su-
sitikimo jį davė mielą ir savą.
Iš karto jis pasisakė, kad pažis-
tas lietuvių nuo vaikystės die-
nų ir esąs labai sužadėtas jais.
Jis prisakė daugybę gražių žo-
džių lietuvių adresu ir pakarto-
tinai l'nkėjo sėkmės.

Atpakavęs jam įteiktą dova-
ną Aušros Vartų Marijos kop-
lytėlę (Viktoria Veselkos dar-
bas), Mario prašvito. Jis vartė
iš visų pusių apžiūrėdamas ir
stebėjosi. Dėkodamas kartoj-
o: — Tai juk nepaprastas me-
nas. Jūsų kraštas turi būti ste-
buklingai gražus ir puošnus, jei
jūsų žmonės sugeba padaryti iš
paprasto medžio tokį gražų kū-
rinį. Esu tikras, kad jūsų Lie-
tuva yra didžiai religingas kraš-
tas, nes tą liudija šita man skir-
ta dovana, kurią jūs parinkote,
žinodamas mane esant kataliką.
Jam taip pat, kiek laikas lei-
do, paaiškinau apie mūsų liau-

Duona ir įvairūs skonings
buitute kepta
BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituania Ave.
Tel. CLIford 4-6376
Pristatome į visas krautuves
ir restoranus, taip pat iš-
siunčia į vienus artimiausius
miestus.

PARKHOLME SERVICE
STATION
5000 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
Lietuviška gazolino stotis ir
automobilių aptarnavimas
William J. Grigellaitis, sav.

gyvenimo valandomis pažvelgęs
galėtų semtis stiprybės ir nau-
jų jėgų.

Linkėjimai lietuviams

Nuostabu, kad būdami kartu
studijos atstovai, nors žydų tau-
tybės, bet gyvai domėjosi ta
dovana ir rodė didelį pasitenki-
nimą, kad jų studijoje dirbda-
mas tas garsusis aktorius Mario
Lanza ją gavo. Kitą dieną gavau
užklausimą iš "Look" žurnalo,
ar galima jiems panaudoti tą
nuotrauką, kuri su Mario, įtei-
kiant jam dovaną, buvo padary-
ta. Pasakė gražų komplimentų
mūsų liaudies menui.

Išsiskiriant, Lanza kartojo
dar daugybę padėkos žodžių ir
sakė:

— Pirmą kartą tokią dovaną
gavęs, aš lietuvių minėsiu visą
savo gyvenimą ir per jus aš dar
kartą siunčiu ko geriausius lin-
kėjimus lietuviams.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir taisymas
2646 W. 69th St. REpublic 7-1941

MIDLAND
Savings and Loan
Association
Mes mokame
3 1/2%
PER 40 METU
VISU LIETUVIŠKŲ
KOLONIJŲ
SAUGIAUSIA IR
PILNINGIAUSIA
TAUPYMO
BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytų!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje
įstaigoje **BRIGHTON SAVINGS and LOAN!**
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec's

OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad. ir Trečiad. 9 ryto iki 12 v., o
šešt. 9 v. ryto iki 4:30 p. p. Ketvirtad. 9 val. iki 5 vak.

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir
tolimų distancijų. Šaukite sekandiai:
3415 S. LITUANIA AVE., CHICAGO, ILL.
ANTANAS VILIMAS
Telefonas — FRontier 6-1883

Laimingieji, kurie 1955 m. prisidėjo prie mūsų Kalėdų Klubo—Christ-
mas Club, lapkričio mėnesį gavo čekius. Prisidėkite prie mūsų 1956 m.
Christmas Club ŠIANDIEN!

Universal Savings and Loan
Association
1800 So. Halsted Street • Chicago 8, Ill. • HAYmarket 1-2028

Nobelio laureatas Schweitzer

Jo raštų antologija

DR. JUOZAS PRUNSKIS

Gallup institutas surinkęs duomenis susekė, jog amerikiečių manymu tarp labiausiai šiais metais pagarbos nusipelnusių dešimties žmonių, šalia Pijaus XII, Eisenhowerio, Churchillo ir kitų, laikytinas ir Nobelio laureatas dr. Albert Schweitzer. Tas gabus mintytojas paliko universitetų katedras ir nuėjo tarnauti Afrikos juodukams; talentingas muzikas jis išsikėlė klausyti kaip stūgauna vėjas mažiausiai civilizuotame kontinente.

Tą įdomų žmogų mums padeda geriau pažinti naujas The Beacon Press, Bostone, leidinys "Albert Schweitzer. An Anthology" (323 pusl., kaina \$1.45). Tai rinkinys dr. A. Schweitzer klasifikuotų minčių iš gausių jo veikalų.

Mokslo šviesos besiekiant

Pirmiausia — keletas datų iš to didžio žmogaus biografijos: Dr. A. Schweitzer tik neseniai užbaigė 81 m. amžių. Jis yra gimęs Augštutinėje Alzasioje 1875 m. sausio 14 d. Universitetines studijas ėjo Strassboure, Paryžiuje, Berlyne, gilindamasis filosofiją, bet nepalaidė progos pastudijuoti ir vargonų muzikos, kurią buvo pamėgęs nuo kūdikystės: būdamas devynerių metų juk jis vargoninkavo Guensbache. Filosofijos studijas jam 1899 m. pavyko apvainikuoti doktoratu Strassboure.

Jis buvo pakviestas dėstyti universitete ir vadovauti teologijos seminarijai. Tačiau jam vis smėigė širdį, kad didžiais civilizacijos laimėjimais negali naudotis nekultūringos tautos, kurios kenčia lyg Evangelijos Lozorius. Jis negalėjo naudotis privilegijomis, jei jos neprieinamos kitiems. Juk jis net vaikystėje nedrįso nešioti naujo palto ir gerųjų batų, kadangi kiti bernukai — kaimynai palto neturi ir apsiavę medinius.

I Afriką

Ir jis atsiskė agstų postų įstaigose, tapo medicinos studentu, ruošdamasis išvykti tar-

nauti juodukams misijose. Medicinos doktoratui jis pasirinko tezę — Jėzaus protinis pajėgumas psichiatro akimis žiūrint. 1913 metais gavo ir medicinos daktaro laipsnį. Lėšų jis gaudavo laikydamas paskaitas ir koncertuodamas vargonais Švedijoje, Šveicarijoje, Anglijoje, Čekoslovakijoje. Pagaliau 1924 metais išvyko į Afriką, kur įsteigė negram ligoninę misijų srityje. Nuo to laiko jis visada pasilieka Afrikoje, tik protarpiais lankydamas kultūringąjį pasaulį. 1949 metais buvo atvykęs į Chicago, kur jam buvo suteiktas teisių garbės daktaro laipsnis.

Premijos pinigai raupsuotiems

Šalia savo medicinos pagalbos Afrikos negrams, Schweitzeris daug rašo. 1951 metais Vokietijos knygų Leidėjų ir Platintojų sąjunga jam paskyrė 10,000 premiją už pastangas siekiant pasaulio taikos. 1953 metais jam buvo paskirta (1952 metų) Nobelio Taikos premija. Negalėdamas nuvykti asmeniškai premijos atsiimti, jis paprašė pinigų atsiųsti ir juos su-naudojo statybai raupsuotųjų ligoninės, į kurią patalpino 250 raupsuotųjų.

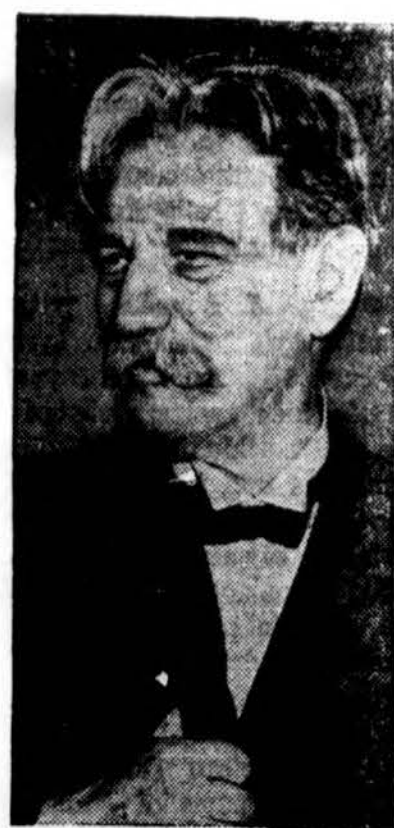
Kokiose gi sąlygose įsikūrė dr. Schweitzer Afrikoje, atsiskę profesūros ir teologijos seminarijos rektorato? Jis įsteigė ligoninę pakrantėje Oguwe upės, plaukiančios į Atlanto vandenyną, kiek į šiaurę nuo Kongos. Ligoninei panaudojo ne-augstą kalvą ties Lambarene vieta.

Kur musė Cécė ir nuodingos gyvatės

Augščia minėtos knygos redaktorius Charles R. Joy taip

**PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIAU
K. EIDUKONIS**

Turiu nanją didelį sunkvežimį ir apdraudas
6930 S. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GROvehill 6-7096

Dr. Albert Schweitzer

aprašo vietą, kur Schweitzeris ryžosi savo gyvenimą paaukoti Afrikos varguomenė:

— Papyruso balos, dvokian-tieji kaimai aplinkui, apdriškę juose gyvenantieji negrai, nesveikusias klimatas visam pasauli, cėcė musė, išnešiojanti miego ligos užkrėtus, moskita — malarijos apkrėtėjai, termi-tai, kurie sunaikina žmogaus darbą, vos tik jis užbaigtas, ke-liaujančios skruzdės, kurių kolonoms praėjus lieka tik sunaikinimas, džigeriai (mažyčiai vabz-džiai), kurie sulenda į papades neapautų kojų, nuodingos gyvatės žolėse, klasingi leopardai — žmonės, kurie nešioja ant rankų ir kojų leopardų nagus ir įsi-vilioje žmones į tankmę prakerta jų arterijas. Ligos, kentėjimas, sunkumai visame...

Čia patekęs dr. Schweitzer rado gausiai dezinterija sergančių ligonių. Jis stebėjo raup-

CONRAD'O STUDIJA
LIKVIDUOJAMA

Norintieji gauti daugiau fotografijų, atsiimti užsilikusius arba nusipirkti savo negatyvų, paskubėkit, parduodam pigiai.

Terminas tik iki kovo 1 d.

414 West 63rd Str.
ENglewood 4-5883

nuėsti, krito žemėn. Jis gelbėjo žmogų, kuris buvo perskrostas dramblio ilčių ir kita, kurio rankos buvo nuplėtos išsigandusios gorilos dantų. Jis gydė žmones, kurių kojos buvo padengtos žaizdomis. Jis operavo trūkio kankinamus negrus. Jis gydė kankinamus skaudulių, pri-blokštus džiuvos. Su nedauge-liu pasiryžėlių jis įsteigė vienintelę ligoninę, kuri aptarnavo gyventojus 500 mylių spinduliu aplinkui.

Mintijimo harmonija

Kokios gi mintys apvaldžiusios tą žmogų, kurs ryžosi parodyti tiek meilės skurdžiausiems negrų kontinento žmonėms? Savo knygose jis dūsau-na, kad žmonės yra praradę mintijimo harmoniją:

— Tiesiog nesuprantama, ra-

šo jis, — kaip mūsų gentkartė, kuri pasirodė taip didelė savo atradimais ir išradimais, galėtų taip žemai pulti dvasioje, kad šalinasi galvojimo.

Tikrąjį galvojimą jis randa gilinimosi į etinius idealus:

— Žmonijai visada reikėjo etinių idealų, kad galėtų rasti tikrąjį kelią, kad žmogus galėtų reikiamai panaudoti jėgą, kuri yra pasiekęs. Dabar žmonijos gyvybė yra tūkstanteriopai pavogusi ir dėl to tūkstanteriopai yra dabar labiau reikalingi etiniai idealai rodyti žmogui kelią (psl. 15).

Dvasinio gyvenimo reikalus

Schweitzeris pabrėžia reikala dvasinio gyvenimo, teigdamas:

Rūpestingai ir pigiai tausau
TELEVIZIJOS
APARATUS

Garantuojame darbą ir dalis.
J. MIGLINAS

Telef. — Humbold 6-1038

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA

IS WGES stoties — Banga 1390
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SESTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
SEKAD. 8:30—9:30 v. r. IS stoties
WOFA — 1490 kil.
Chicago 29, Ill. HEMlock 4-2418
7121 So. ROCKWELL ST.

STENOGRAPHER
CLERK-TYPIST

Pleasant surroundings. Many Company benefits
Come in and let us convince you DANLY is a good place to work

APPLY

DANLY

Machine Specialties, Inc.

EMPLOYMENT OFFICE, 2123 S. LARAMIE AVE.
CICERO 50, ILL.

Hours 8 a. m. to 5 p. m. Saturdays 8 a. m. to 12 noon

MOVING
ADDAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJIAUSI KRAUSTYMO IRANKIAI
ILGY METŲ PATYRIMAS—PIGUS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 So. Oakley Avenue

Tel. YArds 7-3278

MES PAROPINAME KELIONES LĖKTUVAIS, GEIŽKELIAIS, AUTOBUSAIS IR LAIVAIS.

Sutvarkome dokumentus norintiems atvažiuoti į Ameriką. Parūpiname dokumentus norintiems išvykti į užsienį. TURIME IR LIETUVIŲ Skyrių, Pildome afideivitus. Pasinaudokite.

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Ispardavimas!

11 gabalų — tikrai už \$169.00

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springas, matrasas su vidutinėmis spiruoklėmis, 3 vanity stiliaus lėmos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užėti vakarais. Parduodame išmokėjimais. Už 6 mėnesių išmokėjimus neima-me jokių nuostimė. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patikrinkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 WEST ROOSEVELT ROAD

Tel. SEeley 3-4711

Felix Rudonis, sav. ir menadžeris
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

AUKSTAS DIVIDENDAS — APDRAUSTAS SAUGUMAS IR PELNINGI PATARNAVIMAI

TAUPYKITE, TURTUOKITE, APDRAUSTO \$10,000.000 ISTAIGOJE, AUKŠČIAUSIAS, NAUJAI PADIDINTAS DIVIDENDAS UŽ PAID UP INVESTMENT SĄSKAITAS, KITI TAUPYMO SKYRIAI: OPTIONAL BONUS, KALĖDU IR VAKACIJŲ SKYRIAI, GALITE TAUPYTI IR PER LAISKUS, SU TAUPYKITE IŠLAIDAS IŠKIEČIANT CEKŠUS IR APMOKANT VISOKIAUSIAS BILAS, VERTU PATARNAVIMAS NARIAMS, IŠKIEČIAM IR PARDUODAM VALDŽIOS BONUS, NAMU PASKOLOS PRIEINAMIAUSIOM SĄLYGOM, SUZINOT MŪSŲ AUKSTĄ DIVIDENDĄ IR KITAS INFORMACIJAS PASKUBIT — GROVEHILL 6-7575.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, 6234 SOUTH WESTERN AVE.

PIRM. 12 VAL. — 9 VAL.; ANTRAD. IR PENKT. 9 IR 4 VAL.; KET. 9 IR 8 VAL. VAK.; TREČ. UŽDARYTA VISĄ DIENĄ; SEŠT. 9 IR 2 POPILN.

— Viso dvasinio gyvenimo na prie gilesnio žvelgimo į gy-
pradžią yra ryžtingas tikėjimas venimą:

— Kaip daug būtų pasiekta

Tas Nobelio laureatas skati-

(Nukelta į 6 psl.)

Užtikrink savo ateitį — išmoka geriausią amatą JAV. Vasario mėnesio klasėms Registruokites dabar.

MECHANICAL DRAFTING & DESIGNING
TOOL MAKING & DIE MAKING

Taippat galima mokytis namuose korespondenciniu būdu.
Klasės — vakarais ir savaitgaliais.

LASKI INSTITUTE,
INTERNATIONAL TRADE SCHOOL

1232 Milwaukee Avenue Dickens 2-5653

GIFT SELECTIONS OF FINE FLORIDA
ORANGES & GRAPEFRUIT

TEMPLES and GRAPEFRUIT
T1-M 90-lb. Box \$6.50 T42M 42-lb. Box 3.50
T2-M 55-lb. Box 4.50 T3-M 30-lb. Box 2.85
Your choice this month: Temples and Grapefruit. Fancy Gift Package. Red Tangelo spec. Mid-season Oranges. Grapefruit — The Old Favorite Red Tangelo Junior Our Pride.
Send For Colorful Brochure: W. S. BELL, Merritt Island — Indian River Citrus Fruits, Star Rte. North Cocoa, Florida.

Atidant sąskaitą pirm 11-tos kiekvieno mėnesio dividendas mokamas nuo 1-mos. Dabar mokame 3%.

STANDARD stipriausia Taupymo Istaiga visoje Amerikoje

Turtas virš \$57,000,000.00

Atsargos Fondas \$4,500,000.00

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE
UNITED STATES GOVERNMENT

Member of Federal Savings and Loan Insurance Corporation

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

Istaigos valandos: Kasdien, įskaitant seštd. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIRginia 7-1141

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE

Kiekvieno Santaupos Apdraustos Iki \$10,000.00

IR

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui

Longvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

JUSŲ APDRAUSTI INDELIAI

Neš 1/2% Didesnį Dividendą negu iki šiol

PAS

ST. ANTHONY SAVINGS

Pradedant 1956 metais Sausio 1 dieną

VELTUI... AUTOBUSU KELIONĖ

Visiems, kurie atvažiuos (netoliau 50 mylių) atidaryti naują sąskaitą
\$50.00 arba didesnei sumai, bus apmokėta autobuso kelionė.

VELTUI... TERMOMETRAI

Su kiekvienu \$50.00 ar didesniu indėliu!

Kad gavus mūsų padidintą dividendą, nereikia pinigų išlaikyti ilgą laiką. Dividendas bus išmokamas kas šešis mėnesius... Pradėkite indėlius dabar ir tapkite turtingesni 1956 metais.

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill. — Tel. TOWnhall 3-8131 ir 8132

Atidara kasdien: Uždara trečiadieniais ..... JUOZAS GRIBAUŠKAS, Vedėjas

Nobelio laureatas

(Atkelta iš 5 psl.)

pagėrimui dabarties aplinkybių, jeigu mes visi kiekvieną vakarą tris minutes skirtume žveigimui į begalinį žvaigždėtojo dangaus pasaulį ir meditavimui apie jį, arba — jeigu dalyvaudami laidotuvių procesijoje mes apmąstytume gyvenimo ir mirties mįslę, vieton įtraukdami į beprasmią pasikalbėjimą tuos, kurie sėka karštą.

Net ir Bacho religinės muzikos pildytojams jis primena, kad neužtenka vien žinoti galdas, o reikia "vidinio sielos vieningumo... nepalaužtų dvasinių jėgų".

Krikščionybė ir Budizmas

Dr. Schweitzer, pamėgęs filosofiją, gilinosi į rytų religijas ir griežtai pabrėžia, kad "beveik visos dalykas yra bandyti aiškinti Jėzaus mokslą išplaukiančių iš budistų įtakos" (p. 65).

Tas Nobelio laureatas kelia balsą prieš per daug racionalistinių religijos supratimą, Kristų per daug sužmoginantį. Jis skatina įsiklausyti Kristaus savo širdyje:

— Tie, kurie Jo klausia, ar jie būtų išmintingi, ar paprasti, Jis jiems apsirėmęs jų rūpesčiuose, konfliktuose, kentėjimuose, kuriuos jie pakels drauge su Kristumi... Iš savo patirties jie suvoks kas Jis yra (psl. 88).

Gilesnio vidaus gyvenimo — kontempliacijos

Jis giliai tiki Kristų, pažymėdamas, kad "galinga dvasinė jėga veržiasi iš Jo ir plaukia mūsų laikais" (psl. 94). Krikščionis jis nori paskatinti prie gilesnės kontempliacijos, tarmas:

— Mes per daug esame linkę Krikščionybę vaizduoti tik kaip veikimą. Mes neturime pakankamo vidaus gyvenimo, mes nepakankamai rūpinamės savo dvasine pažanga, mums trūksta

ramaus susikaupimo... Nežinodami to viso vertės, mes nesistengiame to pasiekti, lengvai tepasitenkindami tik gyventi sau, nesusikaupusiu gyvenimu, tesistengdami tik būti gerai" (p. 99). Jis norėtų mūsų didesnės vienybės su Kristumi kontempliacijoje, įvesti mus į dievišką mes esame apsupti paslapčiausias žinojimas, yra žinoti, kas mes esame apsupti paslapties" (psl. 102). "Gili religija yra mistiška. Išsilaisvinti iš pasaulio, būnant Dievuje" — tai jo šūkis (psl. 109).

Tiesos įsiklausymas

Dr. Schweitzeris yra atkaklus tiesos įsiklausytojas:

— Aš nuo pat kūdikystės išlaikiau vieną nusistatymą, kuriu aš niekada neprarasiu: tikėjimą tiesa. Aš esu įsitikinęs, kad iš tiesos išplaukusi dvasia yra stipresnė kaip aplinkybės (psl. 121). Dėl to jis ragina: "Jauk iš savo idealus taip, kad gyvenimas jų niekada iš tavęs neišplėstų" (psl. 132).

Prieš miniažmogius ir materialistus

Mūsų Nobelio laureatas perspėja prieš miniažmogius, kurie visą savo pažinimą semiasi iš minios. Jis pasmerkia materializmą, tardamas:

— Materializmo etika nėra triumfuojanti, nes mūsų dionomis mes buvome liudininkai, kaip valstybė sunaikina individą, kad padarytų jį savo vergu" (psl. 137).

Jam esminių civilizacijos dalyku yra dvasinė pusė ir jis skelbia:

— Civilizacija, kuri statoma ant medžiaginių, o ne dvasinių pamatų, yra kaip laivas su blo-

gai įrengtu vairu: jis darosi kaskart blogiau valdomas ir kas kart labiau artėja prie katastrofos (psl. 201).

Skirdamas dvasinei pusei pirmąjį vaidmenį, jis pabrėžia:

— Nepaisant tos didelės svarbos, kurią mes skiriame mokslui pažangai, yra aišku, kad tik žmonija, siekianti etinių tikslų, gali pilnai naudotis medžiaginiu progresu ir apvaldyti pavojus, kurie tą progresą lydi (psl. 206). Anot dr. Schweitzer "materializmo etika kabo ore" (psl. 241).

Didysis žmoniškumo ugdytojas

To Nobelio laureato vardas garsėja plačiame pasaulyje. Jis visų simpatijas pelno savęs atsižadėjimu, pasišventimu nelaimingiesiems skurdžiausio kontinento — Afrikos žmonėms, besąlyginiu tarnavimu tiesiai ir gėriui.

Jis pats džiaugiasi patyręs daug paguodos iš tų, kuriems gyvastis išgelbsti, iš savo atsidavusių padėjėjų. Jo sveikata esanti gera ir energija neišblėstanti. Neseniai iš spaudos išėjo albumas apie jo vedamus darbus ir gydymus ligonis ir, mes apie tą didį mūsų dienų žmoniškumo ugdytoją dar daug ką girdėsime.

Kiekvienas žmogus yra tomas, jei tu žinotum kaip skaityti jį. — V. J. Budrikas

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. KALINENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(8-čia augštas, durys po kairė, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda trėmtinys prieš karą baigęs Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

Leidykla PASVAISTĖ išleido naujus religinius muzikos kūrinius
ADORAMUS TE — mišriam chorui
ir BENEDICTUS — moterų chorui
Parašė Julius STARKA

Abu kūrinių išleisti viename leidinyje. Kaina: \$1.50. Gaunami knygyne LAIMA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y.

KRONIKA

• Jurgis Elisonas, kurio mirties 10 m. sukaktį minėdamas dr. R. Sidrys, patiekė šiame laikraštyje savo atsiminimus, gana ilgą laiką dirbo ir Panevėžio mokytojų seminarijoje. Iš Pittsburgho, Pa. mūsų dienraščiui rašo Juozas Paškevičius, jog a. a. prof. Elisonas, kaip tikras gamtininkas, daug vilčių dėjo į būsimus mokytojus, kurie dažniau ir geriau susiduria su pačia gamta negu kitų profesijų intelektualai. Todėl iš jų ir reikalavo! Seminaristai gi galėjo jam, kaip zoologijos vadovėlių autoriui, talkininkauti nemažai. Panevėžio mokytojų seminariją lankė gražus būrys jaunimo (nekalbant apie paties Panevėžio apskrityje ir miestą) net nuo Zarasų, Utenos, Rokiškio, taip pat Biržų ir Kėdainių apskrityje. Kaip kalbiniškas Petras Būtenas, taip ir prof. Elisonas galėjo surinkti naudingų terminų iš įvairių Rytų Augšlaitijos gausių tarmių krašto. Jis mintinai žinojo, kur kuris gyvena ir kuo šis gali būti naudingas. Vaziuojančiam atostogų paliai Šimonių giria, profesorius, būdavo, dar kartą pasakys: "Ar dar žmonės kartais mato briedžių? Ką jie pasakoja apie alkanus vilkus?" ir pan. Kas tviskėje gyveno prie kurios upės, ar kurio ežero, turėdavo dar kartą išklaušinti žmones apie vandens gyvių vardus, jų įpročius ir kita. Po atostogų mokiniai

ir mokinės, visi "ratuoti" grįždavo atgal į seminariją. Prof. Elisonas nenutraukdavo ryšių su mokytojais, savo buvusiais auklėtiniais, įtraukdamas juos į talką žinių ir eksponatų rinkime.

• Agr. J. Šumskis patiekė studiją apie žemės ūkio tyrimą Lietuvoje. Anot autoriaus, žemės ūkio tyrimo įstaiga turia ne tik sėklos našumą, dirvožemį, bet taipgi atlieka įvairius bandymus melioracijos, žemės dirbimo, sėjomainos parinkimo, sėjos laiko, sėklos kiekio, tręšimo, pasėlių priežiūros, mišinių parinkimo, derliaus nuėmimo ir kitus. Savo studijoje gar. Šumskis nagrinėja tyrimų organizaciją, tyrimo stočių tinklo sudarymą, specialios paskirties tyrimų stočių steigimą, augalų apsaugos stotis, agronominės chemijos stotis, sėklų kontrolės stotis. Atskirą susidomėjimą autorius parodo linų selekcijos ir bandymų stotimis, durpynų bandymo stotimi Radvil-

STASYS METRIKIS
Savininkas ir krautuvės įsteigėjas

Jau virš 15 metų sąžiningai patarnauja lietuviams, parūpindami šviežius ir skanūs produktus. Todėl geriausi žmonės — kaip eiliniai, taip ir profesionalai — iš arti ir toli lanko

STASYS DŽUGAS
Kiškučio Vardinės

Tai gražiausia dovana mūsų mažiesiems skaitytojams. Mellė tėvų žemei, mažųjų džiaugsmui ir daili. VI. Stančikaitės gražios iliustracijos šia knyga padarė daugiausia mėgiama mažųjų skaitytojų tarpe. Kaina \$1.50.

Užsakymus kartu su pinigais siųskite:

"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Chicagos švariausias ir moderniausias Piknikų Daržas —
BUCO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road,
Willow Springs, Illinois

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Priimantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef. LAfayette 3-3085

Gaminia juostas, takelius, juosteles, pagalves, vardinę, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygas.

Mes siūndame apdraustus siuntinius į LIETUVĄ, Ukrainą, Rusiją, Baltiją, Lenkiją ir Pabaltijos Kraštus.
J. KAMIENSKI
JANIQUE TRADING COMPANY
SKUBIAUSIAI IR PIGIAUSIAI PATARNAUJA SENIAUSIA EXPORTO FIRMA.
2314 W. Chicago Ave., netoli Oakley Ave., Chicago 22, Ill.
Telefonas — BRunswick 8-6780.
Persiuntimo ir muitų mokesčiai apmokami mūsų įstaigai. Šeimos tėvynėje nieko nemoka. Atvykę ar skambinkite į mūsų įstaigą dėl informacijos ir kainaraščio.
Įstaiga atidaryta kasdien, ištą dieną, ir sekmadi. nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šlapį ką apdrausti, reikalaudite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė liūdesnis neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKay, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

Teologijos kursai pasauliečiams

Austrijos sostinėje Vienoje pradėti teologijos kursai pasauliečiams. Kursai tęsiasi dvejuis metais ir tris mėnesius. Būna vakarais, du kartu savaitėje. Į juos jau įsiregistravo 3,500 klausytojų.

De Gaulle memuarai

Amerikoje The Viking Press išleido vertimą gen. Charles de Gaulle karo memuarų, pavadinimą "The Call To Honor". Iš prancūzų kalbos vertė J. Griffin. Veikalas ne tik pertiekia istorinius faktus, bet ir parašytas su literato sugebėjimais.

Citės ir patarlės

Iš spaudos išėjo rinkinys citėjų ir patarlių, paimtų iš viso pasaulio literatūros, su nurodytais šaltiniais. Knygos vardas: "Familiar Quotations". Jos išėjo jau trylikta laida. Turi 1,614 puslapių.

FULLY ACCREDITED TUITION FREE

REGISTER FOR
THE 1956 SPRING SEMESTER

of the

CRANE JUNIOR COLLEGE

maintained by the Chicago Board of Education

2245 West Jackson Boulevard

Registration: Mon., Jan. 30, through Wed., Febr. 1st

ONE-YEAR COURSES:

TWO-YEAR COURSES: For students who do not expect to go to senior college and who plan to enter business and industry after graduation:

Chemistry Technology	General Education
Drafting	Junior Accounting
Electronic Technology	General Clerical
Engineering Technology	Medical Secretarial
Medical Technology	Secretarial

TWO-YEAR COURSES: For students who wish to transfer with full junior standing to a senior college or university:

Accounting	Engineering—Industrial
Advertising	Engineering—Mechanical
Agriculture	Engineering—Mining
Art	Music
General Business	Physical Therapy
Journalism	Pre-Physical Education
Library Science	Psychology
Engineering—Chemical	Social Service
Engineering—Civil	Teaching—Elementary
Engineering—Electrical	Teaching—High School

TWO-YEAR COURSES: For students who wish to complete two fully-accredited years toward meeting the entrance requirements of professional schools in:

Dentistry	Nursing	Pharmacy
Law	Optometry	Psychiatry
Medicine		Veterinary Medicine

FULL OR PART-TIME PROGRAMS

Day and Evening Classes 8:00 a. m. to 10:00 p. m.

Classes start Thursday, February 2

Admission Requirements: Graduation from a 4-year accored. high school

For further information, see Registrar or phone HAYmarket 1-6994

FUEL OIL

RANGE & FURNACE OIL

Call any time

CALUMET 5-6475 or 6479

BLUEFIRE OILS

AR NORITE BOTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje. Jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia mįslas. Pasilaukite Dievo tarnybą: darbuokitės po Panelės švenčiausios viliavą; stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; raskite novicių vedėjus. Laikite pažymėkite kiek mokslui baigę, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BOTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, apsaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pagaiduojami moka kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta programa. Pasukokite savo įgias, gyvenimą ir sveikatą. Dievui ir Panelės švenčiausios. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su noviciato vedėjais: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOISK. GASIŪNAS SIUVEJAS
MOTERŲ ROBŲ

Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.

6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE

Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas

Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metal toje pat vietoje.

1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

NUO SAUSIO 1 D., 1956 M.

MŪSŲ TAUPYTOJAI GAUS

AUKŠTESNIUS
DIVIDENDUS

District investment taupomos sąskaitos gali jums pelnyti iki 20% aukštesnius dividendus negu paprastos. Mūsų naujieji iš anksto apmokami certificate teikia ilgalaikį didesnį pelną.

Saugus, be svyravimų investavimas Agency of the Federal Government apdraustas nuo bet kokių nuostolių.

Galite atidaryti investavimo taup. sąskaitą įnešant \$100 arba daugiau indėlių po \$100. Dividendų čekiai siunčiami kas šeši mėnesiai.

Iš anksto apmokami certificate yra parduodami blokais — 10 po \$75 už certificate. Kiekvienas \$75 investavimas pasiekia pilną certificate nominalinę \$100 vertę po 98 mėn.

DISTRICT SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street

CLiffside 4-0104

JOSEPH M. MOZERIS Secretary

TERMINOLOGIJA, PROPOGANDA...

(Atkelta iš 2 psl.)

Atsakymas čia labai paprastas. „Aš vartoju draugą ir tarybą“ taip, kaip mūsų tėvai protėviai per šimtmečius šiuos žodžius yra vartoję, bet aš jų nevartoju taip, kaip juos vartoja šiandien komunistai. Aš galiu sakyti, kad mane aplankė mano draugas Petraitis, bet negaliu sakyti, kad girdėjau kalbant draugą Eisenhowerį ir draugą Dulles arba skaičiau draugų Chruščiovo ir Sniečkaus pranešimus. Aš galiu sakyti, kad šiame krašte turime Amerikos Lietuvių Tarybą, bet negaliu kalbėti apie Tarybų Lietuvą. Ir manau, kad elgiusi nuosekliai: taip kaip nedraugo negalima vadinti draugu, taip lygiai ir netarybos negalima vadinti taryba. P. S. betgi elgiai nenusekliai. Jis Sniečkaus draugu nevadina, kaip tai daro komunistai, bet vartoja Tarybų Lietuvą, kaip to jie pageidauja.

Dar prasčiau su kolūkiu. Vietoj vietof P. S. sakosi, kad jam „nesuprantama, kodėl tas didelis valstybinis ūkis vadinamas kolūkiu“, bet kitof vietof jam yra jau aišku kodėl, nes jis rašo: „Antra vertus, mums patinka ar nepatinka, bet mes kolūkio nuo kolektyvinio ūkio negalime skirti ne tik kalbiškai, bet ir dalykiškai: kolektyvinių ūkių, arba kolūkių, sistemos pagrindą kaip tik sudaro kolektyvizmas, ne kas kita“. Nors ir nemalonu, bet tenka konstatuoti, kad toks aiškinimas yra netikslus. Man neteko pastebėti, kad iš lietuvių nekomunistų būtų kas šitaip kolūkį, arba kolchozą, aiškinęs. Čia, vadinasi, turime jau nuomonių skirtumą ne dėl termino, bet dėl dalyko esmės. Šitaip dalyko esmę suprasdama, P. S. yra visai nuoseklus ir vertodamas bei aiškindamas terminą kolūkis. Bet visiems tiems, kurie kolchozo esmę kitaip supranta, kuriems kolchoze to kolektyvizmo nėra už aguonos grūdą nėra, tiems ir kolūčio terminas nėra priimtinas, nes ryškiai propagandinis.

Pagaliau tenka paliesti dar vieną dalyką. Ar sovietiniai, net ir propagandiniai, terminai niekad ir n'ekur nevertotini? Absoliučiai jų išvengti jau nebebus galima, nes kiekvienas žodis, kartą spaudoj pavartotas, yra jau, anot Būgos, kalbos raktas, kurio negali paneigti. Bet

vienas dalykas yra žodis, kaip faktą, pripažinti, o kitas dalykas — ji praktiniame gyvenime vartoti ar nevertoti. P. S. savo disertacijoje surašė šimtus barbarizmų, seniau mūsų raštuose vartotų, bet dabar jau nebevertojamų. Tad ir sovietiniai propagandiniai terminai, kaip kalbos faktas, negalės išvengti barbarizmų ar panašių žodžių. Gė rašomosios bendrinės kalbos žodyne tokie terminai turi būti pažymėti specialiu ženklu kaip nevertotini. Vietof jų turi būti nurodyti atitinkami pakaitalai. Taip juk elgiamasi ir Lietuvių Kalbos Vadove žr. ablavos, abrusas ir kt. Be to, propagandiniai terminai neišvengiami citatose ar kalbant su ironija bei humoru. Tokiu atveju jų tikroji reikšmė aiški iš konteksto. Šiaipgi visuose mokslo veikaluose ar spaudoj propagandiniams terminams neturėtų būti vietos.

Kaikuriuose kitų kalbų žodynuose rasime ir oficialius valstybių vardus, nors jie būty ir propagandiniai, pvz. Lenkijos Liaudies Demokratinė Respublika, Demokratinė Vokietijos Respublika ir t.t. Mums tokie vardai tuo tarpu nereikalingi. Teisingai elgiaisi L. K. Vadovas, rašydamas tiesiog Lenkija, Čekoslovakija ir pan. Taip turime rašyti ir Lietuvą, be jokio propagandinio atributo, kaip tarybinę, socialistinę ir pan. Mums Lietuva dabar tėra okupuota, paversta, bet ne kitokia.

Iš viso kas pasakytą tenka daryti tokias išvadas. 1) Tarybų Lietuva (ir TSRS) apilai nevertotinas terminas. Netinka šiuo atveju nė Sovietų Lietuva. Jeigu čia reikalingas koks pažymys, tai galime vartoti tik tikrovę atitinkančius pažymius. Seniau buvo laisva, nepriklausoma Lietuva, dabar okupuota, paversta, aneksuota ir pan. 2) Nevertotina nė Tarybų Sąjunga. Geriau vartoti Sovietų Sąjungą, kaip tai daro visas pasaulis ir nekomunistinė lietuvių spauda. Jei kam ir šis terminas nepatinka, nieko negalima turėti prieš naujus siūlymus. Tik šie naujieji neturi būti propagandiniai. 3) Nevertotinas ir kolūkis, nes vad. kolūkiuose kolektyvinės nuosavybės tikrovėje nėra. Tad kol neturim nieko geresnio, geriau vartoti kolchozą, kurio propagandiškumas nėra toks ryškus.

Kultūros fondas

(Atkelta iš 3 psl.)

ja aišk, didelė ir tauri. Negėda prie stalo ar prie butelio, susirinkime ar gatvėje pamatysime būrelį tautiečių — balsiai sušukti: vyručiai, sumeskim Kultūros Fondui. Tokių KF entuziastų lėšų telkėjų, dar prieš g'mstant KF atsirado Chicagoje ne vienas. Tokiems entuziastams, be abejo, turi rasti vietos KF Taryboje.

KF santykiai su kitomis organizacijomis

Spaudoje jau paskelbta KFondo sandara: kaip ir kuriais pagrindais j's sudarytas. Kaip jis sudaromas, taip ir veiks, būtent, ne sroviniu (nepaisoma srovinių ar partinių priklausomybių bei atitinkamų proporcijų), ne antisroviniu (vadinasi, KF veikloje nebus nei kas išskeliamas, nei nuvertinamas dėl sroviškumo), ne antisroviniu (vien dėl to, kad tai skamba nepaprastai, lyg antžmogiškai), bet grynai kultūrinu pagrindu. Kultūrinę dalyko svarbą ir reikšmę nuspręsdraugėn suėję įvairių sričių kultūrininkai.

KFondas ne vien apjungia įvairias mūsų kultūrinės organizacijas. Draugijų atstovai ne tam į KF sueina, kad gintų savus reikalus (pagaliau, jeigu kiekvienas bandytų ginti savus profesinius reikalus, kaip jis vienas tatal įstengtų padaryti prieš 20 kitų). Ne. Dailininkas šalia rašytojo, aktorius šalia profesorius atsisėda ne savųjų gynybo, bet kultūros bendrumo idėjos vedamas. Atskirų sričių atstovai ne gins, tik referuos, išryškins jiems geriau žinomą dalyką.

Peržvelgus vidaus santykiavimą, trumpai paminėtina ir tie santykiai, kurie susidarys tarp KF ir kitų organizacijų. KFondas nestels privačių asmenų ar kolektyvų iniciatyvof: neleis tos rūšies knygų ar gaidų, kurias pajėgia išleisti esamieji

Vestuvių nuotraukos
Augstos rūšies fotografijos
Mūsų specialybė
Precin Photo Studio
INC.
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

IS ARTI IR TOLI BALDU PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna aprauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. ŠERENAS
4516 S. Wood St., Chicago 9, Illinois, tel. VI 7-2972

NUO UZSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU ATVIRŲ ir SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, negali ramiai pėsčioti ir nakintis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalintų to niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų, uždeikite LEGULO Ointment. Jos gydymo ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite ją taipgi nuo skaudančių nudegimų. Ji taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos vadinamos ATHLETIC'S FOOT, sustabdo žiovinimą odoš ir perpytimą tarpasirėjų. Yra tinkama vartoti nuo dūžtančios, suskilusios odoš dedrvinio, odoš lėbėrinio ir t. t. taipgi tinkama vartoti vaikams, kada pa slydo skaudus lėbėrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gyduolė nuo išviršinių odoš ligų. Le gulo Ointment yra parduodama po 75 ct., \$1.25, ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse: Milwaukee, Wisc., Gary, Ind., Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order.

LEGULO, Department D.
618 W. Eddy St. Chicago 34, Ill.

leidėjai; nerengs tokių parodų, kurias gali surengti patys dailininkai, ir pan. KF lėšos nebus leidžiamos lokalinio pobūdžio reikalams. KF paramos vaisiai pasieks ir už JAV ribų. Nesvarbu, kur mūsų rašytojas, dailininkas, muzikas ar mokslininkas gyventų, — visų jų darbų lygia teise gali būti KF remiami ar premijuojami. Be abejo, KFas skiriamą pvz. literatūrai premiją gali pavesti LRD dispoziicijai ar suteikti lėšų Lituanistikos Instituto leidžiamam veikalui. Kiekvieno

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSN
2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sek. ir advokatas
Mokame augstus dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnaujame veitui ATIDARYKITE SĄSKAITĄ ŠIANDIEN.—Aprausta iki \$10,000. Darbo valandos: pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penkt. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio.

AUTO FINANCING
from **4%** discount per year
The Drivers Banks
47th Street and Ashland Avenue

• **JOKIO EKSTRA PRIMOKĖJIMO:**
Mes skaitome tik 4% diskonto metams, kuomet jūs finansuojate iki 50% jūsų naujo automobilio kainos. Jei finansuojate virš 50%, mūsų kainą vis tiek yra žema, 5% diskonto metams. Jokio patarnavimo mokesčio; jokio "mortgage fee"; jokio buhalterijos išlaidų. Palyginkite šį planą su bet kuriuo kitu.

• **GROUP CREDIT LIFE INSURANCE APSAUGA:**
Didžiausia gyvybės draudimo bendrovė Pasaulyje... Metropolitan... sumokės balansą jūsų skolos, jei jūs mirtumėte. Jūsų automobilis liktų jūsų šeimai, "free and clear". Ši apsauga jums nekainuos nei vieno cento daugiau.

• **TIPISKI PAVYZDŽIAI DROVERS ŽEMOS KAINOS PLANO**

	Amount Wanted	12 Months Monthly Payment	18 Months Monthly Payment	24 Months Monthly Payment	30 Months Monthly Payment
50% or Less Financed (4% Discount per Year)	\$1000.00 1200.00 1500.00	\$ 86.66 104.00 130.00	\$58.88 70.66 88.33	\$45.00 54.00 67.50	\$36.66 44.00 55.00
More than 50% Financed (5% Discount per Year)	\$1000.00 1200.00 1500.00	\$ 87.50 105.00 131.25	\$59.72 71.66 89.58	\$45.83 55.00 68.75	\$37.50 45.00 56.25

DEMO: Jūs galite finansuoti didesnes ar mažesnes sumas pagal reikali. (Vartotojų automobilio ratos proporcingai žemos)

Atvykite, rašykite arba telefonuokite dėl pilnesnių informacijų apie Drovers žemos kainos, apsaugotą, auto finansavimo planą... Pasiųskite kuponą:

The Drivers Banks
47th Street & Ashland Avenue
Chicago 9, Illinois
Phone Yards 7-7000
(F)

Please send, without obligation, information regarding your new finance plan

Name..... I plan to buy:
Address..... ☐ NEW CAR
City..... State..... ☐ USED CAR (Check One)

PIRKITE TIESI OG NUO MR. NELSON — SAVININKO — SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste.
Telef. Cedarcrest 3-6335

Featuring the New Trends In Styled Hair Cuts
HELENE CURTIS
PERMANENT WAVES
Including HAIR CUT and HAIR STYLING
Hair Coloring for Your New Coiffure Is Our Specialty
COTTAGE BEAUTY SALON
4094 Archer VI 7-0553
This is a Lith'n Beauty Salon.

TELEVIZIJOS
ir Radio Aparatų Taisymas
Sąžiningas ir garantuotas darbas
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausias gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. Prospect 8-0833 ir PR 8-0434

LIQDĖSIO VALANDOJ
Sunkite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI -
6845 S. Western — 3 atskiros air-cond. kopyčios
Rēpublie 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią artiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GROvehill 6-2345 arba TOWNhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNIOS KOPYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330.34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime kopyčias visose Chicagoje ir Roselande dalyse ir tuojau patarnaujame

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
459 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VANCE
77 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLYmpic 2-5241

POVILAS J. RIDIKAS
1254 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
0821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-222

JURGIS F. RUDMIN
1319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1138

PETRAS BIELIOKAS
1348 S. CALIFORNIA AVENUE Tel. LAFayette 3-357

VASAITIS — BUTKUS
1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1044

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Rēpublie 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Virginia 7-6672

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SOUTH DAMEN AVENUE
ALL PHONES — WALBROOK 5-8202
Sausio-January 19, 20 ir 21 d. d.

MARTELL, Three Star Cognac	Fifth \$4.98
ILE DE FRANCE, Napoleon Cognac	Fifth \$3.79
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF USP	Fifth \$4.79
COINTREAU LIQUEUR	Fifth \$4.09
CHARTREUSE (Green) 110 Proof	Fifth \$6.98
KIJAFI WINE	Fifth \$1.49
URQUELL (German Gin)	Fifth \$4.59
CINZANO VERMOUTH Sweet or Dry	Fifth \$1.39
ASSORTED GERMAN WINES	Fifth \$1.19
WURZBURGER BEER CASE OF 24 BOTTLES	Case \$7.50

Akademinių Prošvaislės

REDAGUOJA: V. KLEIZA, M. INGELEVICIUTE IR V. P. VYGANTAS
Redakcijos adresas: V. KLEIZA, 903 West Illinois Street, Urbana, Illinois

Prašom, prašom paklausti

"The Universal World Reference Encyclopedia" mini septynis Putnamus — moterį ir šešis vyrus. Moteris buvo garbi lakūnė, vyrai — vienas skulptorius, antras antropologas, du rašytojai-leidėjai, kitas kongreso knygyno vedėjas. Šeštas — Israel Putnam ūkį turėjęs. Jam kartą beiriant lauką pasiekė žnia, kad Lexingtone mūšiai vyksta. O būta 1775 metų. Atėduso Putnamas, liepė arkliui namo traukti, o pats kaip stovėjo taip ir išėjo už laisvės karių. Jis mirė pasižymėjęs "mažor general", savo vardą jam žino mažame miestelyje (9 — 10 tūkst. gyv.) Connecticut valstijoje. Ne sėmnuot nesapnavęs, kad kada nors lietuviškas jaunimas, apie Putnamą išgirdęs, visai ne apie generolus galvos:

Semper paratus buvo ne vien generolas Putnamas. 1949 metais lietuviams labai reikėjo spąstuvės, reikėjo vietos kur atvykęs iš Europos lietuviškas jaunimas galėtų katalikiškai ir tautiškai auklėtis. Marijos Nek. Pras. Seserys, Dievo ir saujelės geradarių padedamos, ryžosi apsimti šiuos uždavinius. Šiandien mūsų visuomenei Immaculata arba Nek. Pras. Seserų spąstuvė nebe naujiena, bendrabutis taip pat auga garsu ir mergaičių skaičium.

Jei per Putnam kada bekečiau, nepamiršk sustabdyti arkliu...

Lietuviams žinomas Putnamas yra truputį atokiau nuo didžiojo 44 kelio, dvi mylios nuo Putnamo miestelio. Sodyba, vasarą paskendusį plačią galvius medžius, iš tolo aidai šūkavimai, dainos, nes didžiūnos raudonuose namuose visą mėnesį vasarą 100 mergaitė (Camp Immaculata). Žiemą sodyba švarutė, balta, lietuviškas kryžius, varpinės bokšto stogelis minkštai saule mirguliuojančiu sniegu apsimkamė. Iš aplinkinių miškų, kuriuose visi ežerai, prūdi ir didenės balos čiuo žimui mobilizuojami, skamba aikštiojimai, juokas (po kiekvieno ypatingo ledų sudrebėjimo), šūkavimai.

Šiais mokslo metais bendrabutyje gyvena 72 lietuvaitės: 17 lanko Putnam Catholic Academy, kitos 10 — studentės Annhurst kolegijoje. (1949 m. bendrabutyje gyveno 8 mergaitės; iki šiol, skaitant asmenis, bendrabutietės yra buvusios 62, imant metinį skaičių — 142).

Collegium Annae Silvarum, arba Annhurst College, nedidelė, bet graži ir labai jauki kolegija, yra 5 mylios nuo Raudondvario, kaip mes savo gyvenamąją vietą vadinam. Profesūra susideda iš Daughters of the Holy Ghost Seserų, pasauliečių ir kunigų. Mokinių, neskaityt vakarinės mokyklos ir studijuojančių vienuolių, yra 108. Galimos studijuoti šakos (čia tik būsimoji kolegijai aktualu): kalbos — anglų, prancūzų, ispanų, vokiečių, lotynų; sociologija; istorija; chemija; biologija; matematika; fizika; biznis (4 ir 2 metų kursai). Kolegija galima balet Bachelor of Arts ir Associate in Science laipsniui. Šmet biologija studijuojančių lietuvių turim tris verslų — dvi chemiją, sociologiją, matematiką, anglų ir prancūzų po vieną.

Mūsų veikla skirstosi į penkis šakas: at-ky, skautų, stu-

dentų sąjungos, bendrabučio, mokyklos.

Augom skaičium ir noru gilintis

Ateitininkų organizacija Putnamo prigijo 1951 m. Augom skaičium ir noru giliau įsijungti į organizacijos dvasią. Studijavom CV prisiūstas programą paskaitų ir diskusijų būdu, mūsų kepeliono kun. St. Ylos padedamos (čia ir visam straipsnyje daugiau kalbu apie studentus). Kvietėm kalbėt įvairius žymius žmones, kurių pas mus kartais po du ir daugiau į savaitę pasitaiko! Ruošėm minėjimus ir šventes. 1954-55 m. Putnamo buvo atkeltas užsienio skyrus, kuriam priklausio palai-kymas ryšių su k'ataučių organizacijom ir angliškio biuletenio redagavimas ir leidimas. Rėmėm "Ateitį" prenumeratom ir įvairiais rašiniiais viena buvus bendrabutė E. Skrupskelytė dabar redakciniam kolektyve. Sėpėm moksleivę Vokietijoje, siūsdamos jai tai siuntinuką, tai piniginę dovaną. Nekar-tai talkinom seselių spąstuvėję ir įvairiuose rašiniuose darbuose, nekartą ejom kapeliono atkast iš darbo kalnų.

"Aušros" draugovė

Studentėms vadovaujant, 1954-55 mokslo metais susiorganizavo skautės. Vyresniųjų skaučių padedamos, mūsų sesės moksleivės nekartą yra parengusios puikių susibūrimų bendrabučiu ir studentijai. Mūsų skautės ruošė minėjimus ir Velykomis ir Kalėdoms siuntė piniginių dovanėlių lietuviams skautams Vokietijoje. Putnamo "Aušros" draugovė (R. Tonkūnaitė drauginė) priklauso dvi skiltys.

Kitataučiams — lietuviškas studentės

Nors putnamietės yra ryšius palaikiusios su Lietuvių Studentų sąjungos centro valdyba ir anksčiau, oficialiai Putnamo skyrus įsisteigė 1954-55 mokslo metais. Ką veikė studentės kaip Lietuvių Studentų sąjungos narės? Sunku pasakyti. Kaip atskirti kada ta pati mergaitė veikia kaip at-kė, skautė ar lietuviškaitė studentė? At-kuose parengimuose vadinamos at-kės, skautėse — skautės, o kai ejo į amerikietiškos visuomenės, buvome lietuviškaitės studentės. Skyrus veikla nėra susirinkimuose, bet tarp svetimatėjų. Mūsų laimėjimas nr. 1 yra tas, kad vasario 16 d. visa kolonija laukia ko nors ypatingo iš mūsų. Dar nesam apvykusios. Vasario šešioliktą kolegijos bibliotekoje būna surošijama parodėlė, mokytojai tą dieną skiria Lietuvai — klasės pradedamos maldos už Lietuvos laisvę, biblioteka praturtėja lietuviškos knygos vertimu (pernai: V. Ramono "Crosses"), trispalvėm pasipuošusios lietuviškos ne vienai susidomėjusiai kolegei amerikietei randa progos papasakoti apie Lietuvą. Mokyklos vadovybė ne kartą yra leidus mums kalbėti į visas mokines apie mūsų tėvynę, o mes naudojome progą — pernai rodėm spalvotą filmą apie mūsų kraštą, pridedamos paaiškinimų ir dainų, kurių ne vieną melodiją amerikietis jau mielai niūniuoja. Lietuvaitės priklauso kolegijos chorui, kurį kasmet koncertuoja su vyru kolegijom k. a. Holy Cross, Providence College, Boston College, Lietuviškom dai-

nom (ir tt. per pertraukas) mūsų studentės kasmet supažindina ne mažai amerikietį, lankančių augštesnias mokyklas — ergo dalį JAV būsiosios inteligentijos — bent su tuo vardu — Lietuva. Kolegijos vadovybė, įvertindama mūsų darbą, kasmet vasario 16 d. lietuvių tēm surošia iškilmingą arbatėlę.

Šiais metais atsidarė dar vienas veikimo laukas — tai lietuvių klubas "Dainava" kolegijoje. Priklausydamos klubui galėsim daugiau reikštis mokykloje kaip vietas.

Nors didesnę studentų veiklos dalis yra Lietuvos vardo garšinimas svetimatėjuose, tarp savųjų putnamietės irgi stengiasi neatsilikti. Lietuvių Studentų sąjungos ruošiamuose subvimuose ir suvažiavimuose (išskyrus 1955 m. suvažiavimą Clevelande) buvo bent po atstovę.

Nekalto Prasiidėjimo Seserų dėka, Annhurst 1956-57 m. katalogas lietuvių kalba įrašo kreditus gaunantių kursų sąrašą. Tad susirenkam du kartus savaitėje kolegijos patalpose klausytis lietuviškai dėstomų paskaitų, kurias skaito Nauj. Anglijos skautams ir at-kam gerai pažįstamas dr. V. Cukuras. Ryšum su šiom lietuvių literatūros studijom, gruodžio 11 d., kun. V. Cukuriui vadovaujant surošėm Maironio seminarą, į kurį pakvietėm Connecticut universiteto lietuvių studentus. Seminaras praėjo sklandžiai ir konstruktyviai. Išvada — reikia daugiau panašaus pobūdžio subvimų (sekantis jau planuojamas).

31, 6, 32, 80 — neskaityt repeticijų!

Kam atrodė, kad gyvent bendrabutyje reikia tik laiku keltis, laiku valgyti, laiku gulti ir iš nuoboduio vakarais žvaigždės skaičiuoti, tikimusi, kad jau pakeitė nuomonę. Tačiau, sunkiai įtikinamiems dar surašysiu porą skaičių.

Bendrabutietės su vaidinimu, dainom, taut. šokiais, kasmet gastroliuoja po Naująją Angliją, aplankydamos 10 lietuvių kolonijų. Per šešerius metus esam pasirodžiusios su 31 pilna programa lietuvių kolonijose, su 6 pilnom programom amerikietėms, dalyvavusios 32 jungtinėse programose, neskaityt visų pasirodymų kolegijoje, surošiusios daugiau kaip 80 pasirodymų namuose. O dar repeticijos, kurios buvo dažnos ir ilgos prieš kiekvieną išvažiavimą!

Augščiau pažymėjimai — lietuviškaitės!

Nors nėra nė vieno savaitgalio, kurio metu nebūtų repeticijos, išvažiavimo, vienos ar kitos organizacijos susirinkimo ar kok'o minėjimo, ir, nežinūnt, kad visos 10 studentėjų eina atsakomingas pareigas, jei ne vie noj, tai kitoj organizacijoj (o kartais ir dvejose), mūsų studentės mokosi puikiai. Jau neminint "Dean's List", kurioje visuomet ne vienas lietuviškas vardas figūruoja, dvi iš mūsų studentėjų yra pasiekusios kolegijos augštesniaus pažymėjimus: viena (E. Marijoškaitė) yra priimta į Delta Epsilon Sigma garbės draugiją už augštesniaus pažymius klasėje, kita (R. Zukai) yra, profesūrai rekomendavus, visos mokyklos balsavimu išrinkta į "Who's Who Among Student in Universities and Colleges". Be to mūsų mergaitės yra atsakomingos pareigose

Eksperimentas medicinos pedagogikoj

E. KAMINSKAS, New Haven, Conn.

Nekartą pradedant am medicinos keistai atrodo medicinos fakultetų pedagoginė sistema. Kolegija ir bakalaureatas turėtų subrandinti kartais netaip jau rūpestingą kolegijos studentų rimtoms ir savystovoms studijoms. Bet štai, ne kaip jo kolegijos k'uose fakultetuose, jis vėl atsiranda lyg pradžios mokyklos suole su skaitymų uždaviniais, dvisavaitiniais rašomaisiais ir dailiai išrašytas eksperimentų raportais. Toksai neustatymas turi greičiau ne tiek metodinių principų skirtumų, kiek istorines priežastis.

Medicinos mokyklų revoliucija
Prieš trisdešimt metų Amerikos medicinos mokyklos ejo per revoliucinę fazę. Auganti technika ir vis silpnėjantis gydytojų paruošimas privertė gydytojų draugiją nustatyti mokykloms standartus ir jas disciplinuoti kokybiniais įvertinimais. Rezultate — daug medicinos mokyklų, daugiausiai prie ligonių veikiančių, uždarė duris, o likusios atsirado geresnės priežiūros. Nuo to laiko ir mokslo standartai žymiai pakilo ir mokyklų skaičius pasiliko gan pastovus. Bet vistik perversmas nebuvo užtektinai didelis, kad pakeistų dėstymo metodiką. Fakultetai, pak'le iš koleginių į universitetinį lygį, paliko su senaisiais amatų mokyklų metodais (su mažais pakeitimais kai kuriuose fakultetuose).

Yale universiteto eksperimentas

Yale u-to medicinos fakultetas, pradėjęs antrą šimtmetį savo gyvavimo, irgi perėjo persiorganizavimo laikotarpi, į kurį visgi buvo pakeista ir visa mokyklos sistema. Naujų principų buvo priimtas faktas, kad medicinos irgi yra universiteto studentas ir savystovus, subrendęs individas. Tad išvadoje sąžiningumas, iniciatyva, praktiškumas, pasišventimas tiesiai ir meilė darbu turėtų būti daugiau vystomą negu žinių "kalimas" ir padrikė nervai.

Naujoji sistema stengėsi sukurti tinkamą studijoms atmosferą: klasių lankymas padarytas neprivalomas ir panaikinti privalomi kursų egzaminai (vieniinteliai privalomi egzaminai yra duodami National Board of Medical Examiners gale anturų ir ketvirtų metų), studen-

tams yra sudaromos puikios sąlygos daryti tyrinėjimus ir pasirinkti kursų savų interesų srityse. Medicinos daktaro laipsnui gauti taip pat yra privaloma originaliais tyrimais pagrįsta disertacija. (Kiti JAV fakultetai to nereikalauja). Nors dažnai yra užmetama, kad toks "nuotykių įeškojimas laboratorijoje" yra laiko gaišinimas, sistemos grynai aiškina, kad toks procesas netiktai patrauks keltą į mokslo eiles, bet ir daugumą padarys geresniais gydytojais. Gi atradus rimtą patraukimą, galima net nutraukti studijas dviems metams, tą laiką panaudoję gilesniam specifiniam studijom, ir grįžus užbaigti likusią mokslo dalį.

Paskaitos, laboratorijos, bibliotekos

Studijų integralinę dalį sudaro be paskaitų ir laboratorinių darbų taip pat ir konferencinės grupės, kuriose keletas studentų su profesorium peržvelgia ar paskaitų ir laboratorijų sunkesnius aspektus, ar nuodugniau svarsto svarbesnes kursų dalis. Paskaitų skaičius yra kaip galint sumažintas, paliekant medikui pareigą rinktis medžiagą iš bibliotekos, laboratorijos ir konferencinės grupės. Bendrai visose s'istemoje yra jaučiamas laisvumas, kuris vistik nereikšia dykdauniavimo. Studentai paprastai dirba sunkiai, nelengviau negu kur kitur; tikslai čia tikslų sudaro ne egzaminų išlaikymas. Studijas palengvinti yra duodami neprivalomi kursiniai egzaminai, kurie iliustruoja mokomąjį, ne tikrinamąjį, vyraujantį elementą. Tuo tarpu studento įvertinimas įvyksta daugiausiai asmeniniu kontaktu, kurio netrūksta dirbant mažomis grupėmis.

Daugiau kaip trisdešimt metų prabėgo nuo naujo studijų plano įvedimo. Detalės keltėsi, bet principai liko tie patys. Tobulai įvertinti šią sistemą galutinai visai šviesoje yra sunku. O netobuli įvertinimai įvyksta kasmet per pre-klinikinius ir klinikinius egzaminus. Šiuose metais po metų Yale studentai pasirodo vienas iš geriausių. Tad gal ir nebus netikslu juos pavadinti vaisiais, bylojančiais apie gerą medį.

Apie grėblišką dainavimą

P. NATAS

Studentiškuose suvažiavimuose svarstant lietuviškuosius reikalus ne kartą yra iškiles ir dainų klausimas. Lietuviški misioniškios kultūros "kūrėjams" jau nebetinkančios dainos apie rūgį, žirgėlį, šieną ir grėblį. Reikia naujų dainų. Kad žin kuris net pasiūlė rezoliucijų forma kreiptis į kompozitorius, kad tie sukurtų lietuviškų šlagerių...

Neseniai Dirvoje dr. J. Balytis apie besibodėjančius liaudies daina atsiliepia kaip apie žmogus neturinčius grožio pajautimo.

Iš tiesų visa nelaimė yra ne k. a. Art Editor of the Yearbook — R. Zukaitė, savo klasės išdininkė — R. Tonkūnaitė, chemijos klubo vice-pirmininkė — A. Vasataitytė, prancūzų klubo pirmininkė — E. Marijoškaitė, kolegijos choro "student conductor" — E. Marijoškaitė.

Atradimas ir įvertinimas garantuotas

visiems paslėptiems ir neįvertintiems talentams! plūs neišcenzūruota apžvalga neoficialaus Putnamo studentų veikimo!

dainose, bet dainavime. Kai Donelaitis rašė apie būrų vestules, kaip sveteliai prisisiurbę "kiauliškas dainas dainuoti ir žviagt užsimanė", tikriausia turėjo omeny ne dainų turinį, bet dainavimo būdą. 175 metai praėjo nuo Donelaičio mirties, tačiau "žviegimas" mūsųose vis dar gyvas. Kai lygioj lankoj, miške ar upės skardų mūsų broliis šaukė, galėjau jį pateisinti — reikia gi vėją perrėkti, tačiau kai girdi miesto gatvėse tokį žviegimą ir dar žinai, kad taip reikšias "vakarų kultūra persisunkęs" intelektualas-akademikas, darosi klauku.

O mes gi dainininkų tauta, dainuojam žvieg'am kiekviena proga. Ypač ant kamščio užmynę. Per gerkle verčiam visą savo energiją, plėšiam balso stygas iki užkimo, draskom kaimynų ausis ir nervus iki policijos išaukimo... Ir, jeigu kur nors lietuviams trūksta vienybės, tai dainų rėksme mes esame labai vieningi.

O sudainuoti gražiai mes galėtume, tik reikytų:

1. Dainuoti susilaikant nuo rėksmo;
2. Nedainuoti visiems vienu balsu, o bandyti daugumai pri-

TRUMPAI IŠ VISUR

STUDENTŲ SAJUNGOJE: Conn. universiteto lietuvių studentų skyriaus valdybą sudaro G. Vildzius — pirm., G. Dragūnevičius, A. Jankauskaitė, Universitete studijuoja 17 lietuvių... Skyrus pradėjo kultūrinių paskaitų ciklą; pirmą paskaitą laikė prof. kun. Yla. Sveikiname šią puikią iniciatyvą ir tikimės sėkmingos darbo tautos... Studentų šalpos fondo vakaras įvyko Chicago Lietuvių Auditorijoje... Bostono skyriaus valdybą išrinkti: V. Eikėnas — pirm., J. Špakevičius ir V. Vaitas-Vaitkevičius... Naujai įsteigto Rochesterio studentų skyriaus valdybą sudaro G. Mustelkytė — pirm., V. Drungelis, R. Šerelis, Revizijos komisijos pareigos patikėtos V. Žmuidzinui ir B. Krokiui... Chicago studentų skyriaus susirinkime prarastos diskusijos Lietuvos laisvinimo organizacijų klausimu. Montrealio skyriaus valdyba susideda iš V. Bruzelevičiaus — pirm., V. Valdūnaitės ir J. Gražytės... Organizuojami Lietuvių Alumnai, kuriuos norima apjungti į klubą. Šiais re'kais rūpinasi Br. Juodelis.

VEIKLA SVETIMTAUČIŲ TARPE: Purdue universiteto lietuvių akademikai tarptautinio pasirodymo proga buvo surengę parodėlę, kuri susilaukė nemažai dėmesio iš lankytojų. Prie pasirodimo uoliai pasidarbovo kolegos R. Viskanta ir Dymša... Urbanos studentų tautinių šokių grupė dalyvavo katalikų Newman klubo pasirodyme... De Paul universiteto studentai lietuvių, susiorganizavę į klubą, papuošė 2 kalėdines eglutes lietuviškai, iš šiaudelių padarytą, ornamentais... Jau pasirodė LITUANUS Nr. 5; šiuo metu rengiamas naujas numeris, kuris numatomas didinti. Be to, šiuo metu vedama plati akcija rinkti mums palankių amerikiečių adresus, kuriems būtų galima pasiūti LITUANUS žurnalą. Visi yra prašomi šioj akcijoj talkininkauti ir adresus siųsti adresu Box 652, Station A, Champaign, Illinois.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAI: E'leje kolonijų akademikai surengė Naujųjų Metų sutikimus. Detroito, Clevelande ir Chicagoje susitikimus ruošė bendros sąjungos skyriai, Chicagoje Naujus Metus rengė ir studentai ateitininkai, bei privačiam būrelyje skautai akademikai. New Yorke didžioji jaunimo dalis Naujus Metus sutiko Lietuvių Bendruomenės surengtame parengime. Šalia šio bendro sutikimo šviesos sambūris kartu su Studentų Santara surengė atskirą parengimą. Džiaugiamės visų parodyta iniciatyva ir tikimės, kad ateityje toks entuziazmas bus rodomas ir kitiems darbams.

KALĖDINIŲ ATOSTOGŲ PASIREISKIMAI: Pasinaudodami atostoginiu laikotarpiu, studentai aiškiai pasireiškė savo idėjinį organizacijų darbuse. Lietuvių Studentų Santara New Yorke surengė rytinės zonos narių konferenciją... Skautai akademikai Michigano valstijoje šiaurėje surengė žiemos stovyklą, praėjusią su pasisekimu... Uoliausiai pasireiškė studentai ateitininkai, surengę net tris ryškesnio pobūdžio sąlekčius. Chicagoje ir New Yorke buvo prarastos studijų dienos, gi Kennebunko T. T. Pranciškonų vienuolyne įvyko pirmtieji ideologinio pasirodymo kursai.

ATEITININKUOSE: Urbanos draugovės susirinkime kun. Rubys skaitė paskaitą apie moderniuosius antikrikščioniškuosius idėjinis sąjūdžius... Detroito įvykusiame organizacijos 45 metų jubilėaus minėjime buvo prarastos P. Zarankos parengtas montažas. Svečių tarpe matėsi sąjungos pirmininkas V. Kleiza... Hartfordo draugovės valdybą išrinkti: A. Giedraitis — pirm., I. Giedraitytė ir E. Skrupskelytė... Brooklyniečiai dalyvavo tėvo V. Gidžiūno prarastose religinėje konferencijoje... Bostono ateitininkai, bendraudami su Lietuvos Vyčiais, Kalėdų antrą dieną surengė šokius... Chicagoje veikiančios ateitininkiškos korporacijos surengė prel. M. Krupavičiaus 70 metų pagerbimą.

SKAUTŲ AKADEMIKŲ TARPE: Akademikas R. Šilbajoris paskirtas I-jo rajono skautų vadų lavinimo skyriaus vedėju... New Yorke skyriaus akademikai buvo pasikvietę dail. V. K. Jonymą, kuris kalbėjo apie lietuvių liaudies ir modernųjį meną... Urbanos ASS skyriaus valdybą sudaro A. Snarskis, G. Stepaitytė ir S. Pagalytė. Toj vietovėj neseniai buvo surengta iškilminga sueiga... Clevelando skautėms akademikėms vadovauja St. Juodvalkytė, R. Stravinskaitė ir R. Lekauskaitė... I Chicago VYTIES korp. valdybą išrinkti J. Karklys — pirm., A. Bakaitis, V. Černius, A. Mickevičius ir R. Vežys... Skautų šalpos fondas buvo išleides šventinimui sveikinimus Kalėdų proga. Gražina ir Regina Frankaitės pasitraukė iš New Yorke eitų skaučių vadovių pareigų.

FOLITINESE ORGANIZACIJOSE: Naujai susiorganizavusio Chicago Jaujųjų Krikščionių Demokratų sambūrio valdybą sudaro: dr. K. Sidlauskas, A. Liulevičius, R. Pemkutė, O. Stanikaitytė ir L. Tamašauskas... I Lietuvių Fronto centro valdybą išrinktas inž. Ant. Sabaliauskas, gi i tos pačios organizacijos Chicago apygardos valdybą pateko I. Lozaitytė... J. Galminas išrinktas L'et. Resistentinės Santarvės New Yorke skyriaus pirmininku.

KULTURINĖ VEIKLA: Bostono Dramos Sambūrio Raudonojo Vyno pastatyme vaidina studentė R. Norvaisaitė... Šviesos sambūrio New Yorke skyrius surengė V. Krėvės minėjimą... New Yorke skautų vyčių oktete dainuoja akademikai V. Alksnėlis, V. Gobužas, R. Kežys ir G. Rajeckas. Paskutinių 2 mėn. laikotarpyje šis vienetas turėjo bent 7 koncertus. Jam vadovauja muz. Liuberskis... Brooklyn, Mass. bibliotekos muzikos draugija premijavo Darius Lapinsko kompozicijas... Iš skautų akademikų ištėjusi D. Bartuškaitė pakviesta redaktore Dirvos studentų skyr'aus... N. Vedegytė-Palubinskienė dalyvavo aštuntoj metinėj Jay meno parodoj ir buvo ypatingai atžymėta už savo kūrinius... Santaros suorganizuota jaunųjų menininkų paroda paskutiniu metu aplankė New Yorką ir Bostoną... D. Šepulaitė laimėjo antrąją vietą Wayne univ. Detroito iškalbos konkurse. Pažymėtina, jog šis universitetas turi 20,000 studentų todėl lietuviškas laimėjimas tuo didesnis. Jų pasirinktoji tema — Komunizmas Lietuvoje... Illinois univ. Urbanoje sportininkai lietuvių laimėjo universiteto tinklinio pirmenybes.

tarti tercija ar seksta.

3. Mokėt pagerbti da'ną. Kuomet kas nors dainuoja, nedainuojantieji neturėtų garsiai šnekėti, kelti triukšmą ir pan.

4. Visiems reiktų daugiau domėtis muzika, dainomis ir jų špildymu. Apie dainas šnekant nepamiršti ir dainavimo.